

Inhoud

thema 5

bladzijde 4

thema 6

bladzijde 22

thema 7

bladzijde 40

thema 8

bladzijde 58

thema 5

bladzijde 76

thema 6

bladzijde 82

thema 7

bladzijde 88

thema 8

bladzijde 94

thema 5

bladzijde 100

thema 6

bladzijde 103

thema 7

bladzijde 106

thema 8

bladzijde 109

les 1

Erst proberen

- 1 *gezichten* _____
- 2 *belachelijk* _____
- 3 *onzichtbaar* _____
- 4 *laatje* _____
- 5 *omaatje* _____
- 6 *autootje* _____
- 7 *paraplutje* _____
- 8 *reusachtige* _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij ★
- Ik begin bij ★★

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met cht en ch schrijft.

nacht
nachtegaal

lach
giechelen

Dit moet je weten

nachtegaal

giechelen

Je hoort gt.
Je schrijft cht.

Je hoort g.
Je schrijft ch.
Er zijn maar eer
woorden met ch
Je leert deze wor
uit je hoofd.

les 2

★ 1 Trek een lijn. Schrijf daarna het woord op.

pechvogel _____
nachtegaal _____
wellicht _____
vruchtbaar _____
giechelen _____
echtgenoot _____
evenwicht _____
slachtoffer _____

★★ 2 ch of g, cht of gt? Schrijf het woord op.

- We schakelen over voor een re_____streekse uitzending.
- Een grote meni_____e heeft zich verzameld in de Na_____tegaalstraat.
- De mensen staan voor het huis van een Utre_____se professor.

rechtstreekse _____
menigte _____
Nachtegaalstra _____
Utrechtse _____

de vossenjacht

Jachtpartij waarbij een groep mensen met honden op vossen jaagt.

- 4 Tientallen boze gezichten roepen boeiende leuzen.
- 5 De verwachting is dat de professor zichzelf niet zal laten zien.
- 6 Een twintigtal demonstranten staat al in zijn voortuin.
- 7 Ze proberen de deur waarachter hij woont te openen.
- 8 En waarom? Omdat hij de vossenjacht steunt.

gezichten _____
verwachting _____
zich _____
twintigtal _____
waarachter _____
vossenjacht _____

3 ch of g? Schrijf het woord op.

- 1 kleine mededeling (be..., rijmt op nichtje)
- 2 zo groot als een reus (r..., rijmt op prachtig)
- 3 niet te zien (on..., rijmt op snaar)
- 4 tand van een olifant (s..., rijmt op krant)
- 5 lachen op hoge toon (g..., rijmt op spiegelen)
- 6 denken dat iets gaat gebeuren (ver..., rijmt op nachten)
- 7 vogel die heel mooi zingt in het donker (n..., rijmt op kaal)
- 8 oneerlijk (onre..., rijmt op waardig)

berichtje _____
reusachtig _____
onzichtbaar _____
slagtand _____
giechelen _____
verwachten _____
nachtegaal _____
onrechtvaardig _____

- Kruis aan wat bij jou past.
- Ik weet precies wanneer ik g of ch moet schrijven.
 - Ik schrijf soms nog g waar ch moet, of andersom.

Dit ga je leren
Je leert hoe je andere-
klankwerkwoorden in
de verleden tijd schrijft.

Dit moet je weten
In de verleden tijd verandert de kl-
Behalve de klinker verandert som-
een medeklinker.

onderwerp	 tegenwoordige tijd	 verleden tij andere klar
ik, ... jij?	zoek	zocht
jij, u, hij, zij, het	zoekt	
wij, jullie, zij	zoeken	zochten

Eerst proberen

☐ 1 <i>zeggen</i> _____	☐ 5 <i>had</i> _____
☐ 2 <i>onthoudt</i> _____	☐ 6 <i>dacht</i> _____
☐ 3 <i>doet</i> _____	☐ 7 <i>wist</i> _____
☐ 4 <i>koopt</i> _____	☐ 8 <i>stond</i> _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 4

 1 Vul het schema in.

brengen

onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	<i>breng</i> _____	<i>bracht</i> _____
hij	<i>brengt</i> _____	<i>bracht</i> _____
wij	<i>brengen</i> _____	<i>brachten</i> _____

slaan

onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	<i>sla</i> _____	<i>sloeg</i> _____
hij	<i>slaat</i> _____	<i>sloeg</i> _____
wij	<i>slaan</i> _____	<i>sloegen</i> _____

Het recht om als enige een product te maken, omdat het jouw idee is.

- 2 Schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd op.
Let op: eerst enkelvoud, daarna meervoud.

- 1 staan Hij stond / Wij stonden in de krant.
 2 hebben Hij had / Wij hadden een briljant idee.
 3 doen Hij deed / Wij deden een belangrijke uitvinding.
 4 komen Hij kwam / Wij kwamen misschien zelfs in het nieuws!
 5 zijn Hij was / Wij waren trots op de installatie.
 6 zullen Hij zou / Wij woulden de doorsnee laten zien.
 7 houden Hij hield / Wij hielden de werktekening omhoog.
 8 zien Hij zag / Wij zagen het bovenaanzicht.
 9 moeten Hij moest / Wij moesten nog wel octrooi aanvragen.
 10 zeggen Hij zei / Wij zeiden er dus verder niets over.

- 3 Kies een onderwerp en een werkwoord. Maak daarmee een zin in de verleden tijd.

onderwerp	werkwoord
de oude vrouw	bevrozen
de politie	bezoeken
de uitvinder	verdenken
de winkelier	verkopen
het water	verstaan

- 1 De oude vrouw verstond mij niet.
 2 De politie verdacht ...
 3 De uitvinder bezocht ...
 4 De winkelier verkocht ...
 5 Het water bevroor ...

Wat vind je het moeilijkst?

- Ik vind de verleden tijd helemaal niet moeilijk.
 De juiste klank van het werkwoord bedenken.
 Het werkwoord zonder fouten schrijven.

les 5

Eerst proberen

- 1 felicitatie
- 2 reiger
- 3 Romeinen
- 4 ongetwijfeld
- 5 informatie
- 6 lekkernij
- 7 organisatie
- 8 combinatie

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 6

1 Vul de puzzel in.

Kies uit: actie directie functie gratie positie traditie traktatie

- 1 De bazen bij elkaar.
- 2 Een handeling.
- 3 Ander woord voor beroep.
- 4 Wat je trakteert.
- 5 Terugkerende gewoonte.
- 6 Uit de ... raken.
- 7 Plaats.

d	i	r	e	c	t	i	e	
a	c	t	i	e				
f	u	n	c	t	i	e		
t	r	a	k	t	a	t	i	e
t	r	a	d	i	t	i	e	
g	r	a	t	i	e			
p	o	s	i	t	i	e		

Zet de letters in de gele vakjes achter elkaar. Wat lees je?
(Het is een heel handige uitvinding.)

de fiets

Dit ga je leren

- Je leert hoe je woorden schrijft r die klinkt als (t)sie.
- Je leert hoe je woorden schrijft r ctie die klinkt als ksie.

politie
traditie

directie
directie

Dit moet je weten

traditie

Je hoort tsie of sie.
Je schrijft tie.

directie

Je hoort ksie.
Je schrijft ctie.

de infectie

Besmetting, bijvoorbeeld met een virus dat je ziek maakt.

2 tie, ctie of sie? Schrijf het woord op.

Geachte dames en heren van de 1 **dire**_____. Welkom bij de 2 **demonstra**_____ van onze nieuwe 3 **inje**_____ tegen moeilijke woorden. Het prototype is reeds in 4 **produ**_____. Dankzij een unieke 5 **combina**_____ werkt deze 6 **ver**_____ per 7 **defini**_____ bij elke 8 **infe**_____ met moeilijke woorden. Onze 9 **conclu**_____: dit product past exact bij de 10 **visie**_____ van onze 11 **organisa**_____. Ik hoor graag uw 12 **rea**_____. Of mag ik zeggen: uw 13 **felicita**_____?

- 1 directie
- 2 demonstratie
- 3 injectie
- 4 productie
- 5 combinatie
- 6 versie
- 7 definitie
- 8 infectie
- 9 conclusie
- 10 visie
- 11 organisatie
- 12 reactie
- 13 feliciteit

3 Welk zelfstandig naamwoord hoort erbij? Schrijf dat woord in het enkelvoud en het meervoud op.

	enkelvoud	meervoud
reageren	<u>reactie</u>	<u>reacties</u>
discussiëren	<u>discussie</u>	<u>discussies</u>
demonstreren	<u>demonstratie</u>	<u>demonstraties</u>
publiceren	<u>publicatie</u>	<u>publicaties</u>
definiëren	<u>definitie</u>	<u>definities</u>
functioneren	<u>functie</u>	<u>functies</u>
acteren	<u>actie</u>	<u>acties</u>
informereren	<u>informatie</u>	<u>informaties</u>

Kruis aan wat bij jou past.

- Ik schrijf woorden met **tie** en **ctie** altijd goed.
- Ik schrijf woorden met **tie** en **ctie** soms nog fout.

les 7

Dit ga je leren

Je leert hoe je zelfde- en andere-klankwerkwoorden in de verleden tijd schrijft.

Dit moet je weten

De spellinghulp *Persoonsvorm* helpt je om de goede schrijfwijze te vinden.

onderwerp	verleden tijd			
	zelfde klank		andere klank	
	d	t		
ik, ...jij?	raadde	praatte	vond	floot
jij, u, hij, zij, het	raadden	praatten	vonden	floten

Eerst proberen

- 1 *kleedde* _____
- 2 *begroette* _____
- 3 *ontbeet* _____
- 4 *reed* _____
- 5 *start* _____
- 6 *wordt* _____
- 7 *vergeet* _____
- 8 *meldt* _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 8

1 Vul het schema in.

worden

onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	<i>word</i> _____	<i>werd</i> _____
hij	<i>wordt</i> _____	<i>werd</i> _____
wij	<i>worden</i> _____	<i>werden</i> _____

wachten

onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	<i>wacht</i> _____	<i>wachtte</i> _____
hij	<i>wacht</i> _____	<i>wachtte</i> _____
wij	<i>wachten</i> _____	<i>wachtten</i> _____

vermijden

Als je iets vermijdt, zorg je ervoor dat je er niet mee te maken krijgt. Of dat het niet gebeurt.

- 2 Kijk naar de advertentie. Je hebt deze machine net gebruikt. Wat deed hij allemaal?

De machine *printte* documenten.

De machine *vergrootte* foto's.

De machine *verbond* computers.

De machine *beantwoordde* vragen.

De machine *raadde* getallen.

De machine *besloot* tot regels.

De machine *bereidde* eten.

De machine *braadde* vlees.

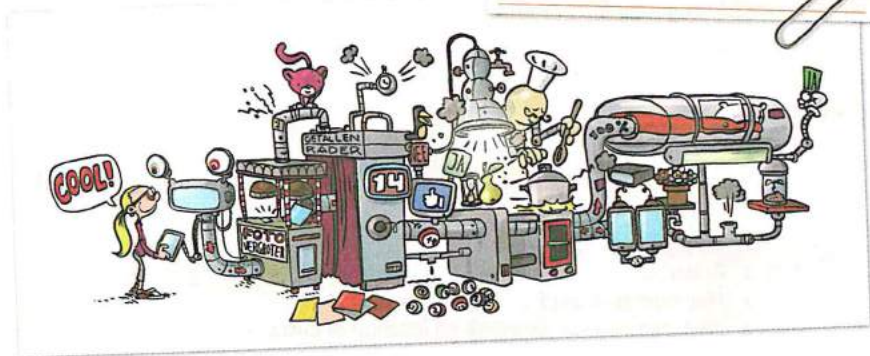
De machine *bestreed* onkruid.

De machine *vermeed* risico's.

NIEUW!

De innovatieve machine die alles kan:

- documenten printen
- foto's vergroten
- computers verbinden
- vragen beantwoorden
- getallen raden
- tot regels besluiten
- eten bereiden
- vlees braden
- onkruid bestrijden
- risico's vermijden

- 3 Schrijf de verleden tijd op en vul het rijmwoord in. Werk van boven naar beneden.

de verleden tijd is ... wij *eten*

dit rijmt op ... wij *laten*

de verleden tijd is ... wij *lieten*

dit rijmt op ... wij *schieten*

de verleden tijd is ... wij *schoten*

jullie *sniiden*

jullie *smeden*

jullie *besteden*

jullie *besteedden*

jullie *treden*

jullie *traden*

Kruis aan wat bij jou past.

- Tijdens deze les zuchtte en zweette ik helemaal niet.
- Tijdens deze les zuchtte en zweette ik een beetje.
- Tijdens deze les zuchtte en zweette ik me suf.

les 9

Eerst proberen

- 1 zwemvlies
- 2 diepvries
- 3 dramatisch
- 4 tragisch
- 5 actuele
- 6 materialen
- 7 sociale
- 8 officieel

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met **iaal**, **iee** **ueel** schrijft.

liniaal

financieel

actueel

Dit moet je weten

liniaal

Je hoort **iejaal**.
Je schrijft **iaal**.

financieel

Je hoort **iejeel**.
Je schrijft **ieel**.

actueel

Je hoort **ue**.
Je schrijft **ue**.

les 10

1 Vul de puzzel in.

Kies uit: **actueel** **eventueel** **liniaal** **materiaal** **sociaal** **speciaal**

- 1 Aardig voor medemensen.
- 2 Ander woord voor mogelijk.
- 3 Het nieuws is altijd ...
- 4 Friet met uitjes, mayonaise en ketchup of curry.
- 5 Spul om iets mee te maken.
- 6 Latje om mee te meten.

1	s	o	c	n	a	a	l		
2	e	v	e	n	t	u	e	e	l
3	a	c	t	u	e	e	l		
4	s	p	e	c	i	a	a	l	
5	m	a	t	e	r	i	a	a	l
6	l	i	n	i	a	a	l		

Zet de letters in de gele vakjes achter elkaar. intern

Het woord is nog niet af! Zet er twee letters achter, dan krijg je een van de belangrijkste uitvindingen ooit. **Tip:** het rijmt op pret. internet

princiep

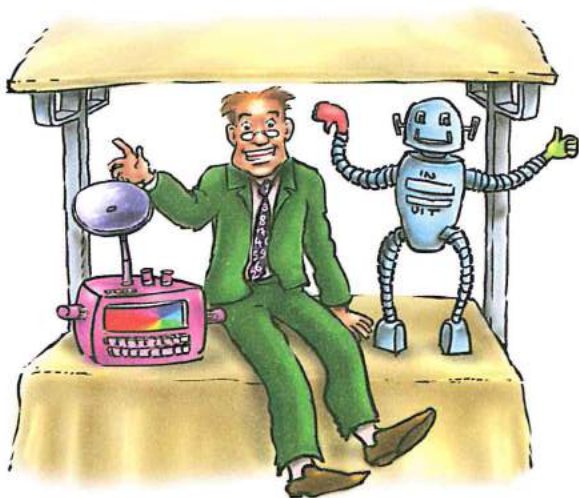
Als je niet van mening verandert,
je mening staat vast.

2 iale, uele of ieel? Schrijf het woord op.

Aangeboden!

- 1 Spec radio voor 2 act berichten bij 3 event rampen.
- 4 Offic advies op 5 financ terrein voor een 6 industr bedrijf.
- Ideale robot voor 7 soc contacten met een 8 princip mens.

- 1 Speciale
- 2 actuele
- 3 eventuele
- 4 Officieel
- 5 financieel
- 6 industrieel
- 7 sociale
- 8 princiep

3 Maak van het woord tussen haakjes een bijvoeglijk naamwoord.

- 1 Een (commercie) plan.
- 2 Een (industrie) ontwerp.
- 3 Een (collega) hulpje.
- 4 De (provincie) weg.
- 5 Een (genie) actie.
- 6 Een (individu) reis.
- 7 Een (procent) vooruitgang.

- commercieel
- industrieel
- collegiaal
- provinciale
- geniale
- individuele
- procentuele

Hoe goed ben je in het schrijven van
woorden als **liniaal**, **financieel** en **actueel**?
Geef jezelf een cijfer.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

les 11

Dit ga je leren

Je leert hoe je zelfde- en andere-klankwoorden in de verleden tijd schrijft.

Dit moet je weten

De spellinghulp *Persoonsvorm* helpt je om de goede schrijfwijze te vinden.

onderwerp	verleden tijd				
	zelfde klank		andere klank		
	d	t			
ik, ...jij?	raadde	reisde	praatte	vond	flood
jij, u, hij, zij, het	raadden	reisden	praatten	vonden	floten
wij, jullie, zij	raadden	reisden	praatten	vonden	floten

Eerst proberen

- 1 *vindt* _____
- 2 *bedenkt* _____
- 3 *bereidde* _____
- 4 *startte* _____

- 5 *gold* _____
- 6 *verkochte* _____
- 7 *verblijft* _____
- 8 *verbaast* _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 12

1 Vul het schema in.

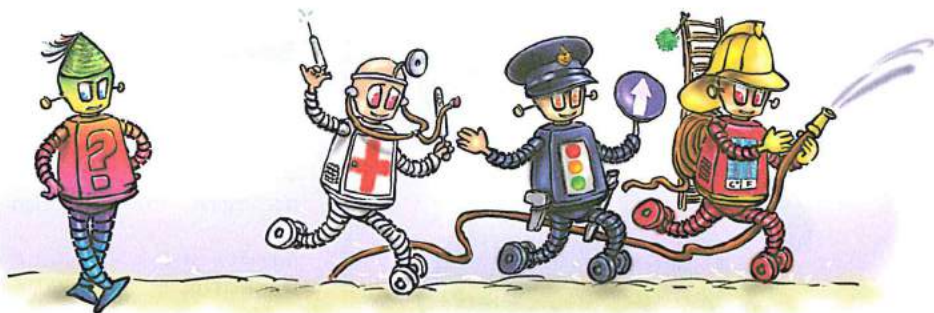
bieden

onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	<i>bied</i> _____	<i>bood</i> _____
hij	<i>biedt</i> _____	<i>bood</i> _____
wij	<i>bieden</i> _____	<i>boden</i> _____

razen

onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	<i>raas</i> _____	<i>raasde</i> _____
hij	<i>raast</i> _____	<i>raasde</i> _____
wij	<i>razen</i> _____	<i>raasden</i> _____

2 Schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd op.

Politierobot
begroet
voorbijgangers

begroette

handhaaft de orde
handhaafde

vergroot de
veiligheid

vergrootte

Dokterrobot
bezoekt patiënten

bezocht

meet verhoging

mat

verricht operaties

verrichtte

verdooft bij alle
ingrepen

verdoofde

Brandweerrobot
bevrijdt katten

bevrijdde

bestrijdt vuur zeer
doeltreffend

bestreed

voldoet aan alle
eisen

voldeed

Afgekeurde robot
vergeet afspraken

vergat

verwaarloost huisdieren

verwaarloosde

verraadt vrienden
Zeer ineffectief!

verried/

verraadde

3 Ontwerp je eigen robot.

Beschrijf wat hij kan in de tegenwoordige tijd en de verleden tijd.

Gebruik deze werkwoorden:

bereiden

braden

kleden

onthouden

tegenwoordige tijd

Hij bereidt eten.

Hij braadt kippetjes.

Hij kleedt mensen aan.

Hij onthoudt alles wat je zegt.

verleden tijd

Hij bereidde eten.

Hij braadde kippetjes.

Hij kleedde mensen aan.

Hij onthield alles wat je zei.

Welk werkwoord heb je zeker
goed geschreven?

les 13a

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je woorden met cht schrijft.

nacht
nachtegaal

lach
giechelen

Weet je nog?
nachtegaal

giechelen

Je hoort **gt**.
Je schrijft cht.

Je hoort **g**.
Je schrijft ch.
Er zijn maar een
woorden met ch.
Je leert deze woo
uit je hoofd.

- 1 Trek een lijn.
Schrijf daarna het woord op.

wel — offer
reus — baar
slacht — achtig
vrucht — licht

slachtoffer
vruchtbaar
reusachtig
wellicht

- 2 ch of g, cht of gt? Schrijf het woord op.

- 1 Ik vind de vossenja slaapverwekkend en onre vaardig.
vossenjacht onrechtvaardig
- 2 Bij mijn dagtocht neem ik een rugtas mee.
dagtocht rugtas
- 3 Voor inlichtingen moet u bij de afdeling voorlichting zijn.
inlichtingen voorlichting
- 4 Een slagtaand stelen van een olifant is belachelijk.
slagtaand belachelijk

- 3 8 = acht. Welke woorden zijn goed? Schrijf alleen die woorden op.

bel8elijk

afw8en

n8egalen

reus8ige

verw8en

8genoten

afwachten, nachtegalen, reusachtige, verwachten

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je andere-klankwerkwoorden in de verleden tijd schrijft.

Weet je nog?

In de verleden tijd verandert de klank. Behalve de klinker verandert soms ook een medeklinker.

onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd andere klank
ik, ... jij?	zoek	zocht
jij, u, hij, zij, het	zoekt	
wij, jullie, zij	zoeken	zochten

1 Vul het schema in.

weten		
onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	weet	wist
hij	weet	wist
wij	weten	wisten

2 Schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd op.

Wat **is** het verschil tussen uitvinden en ontdekken? was

Een ontdekker **vindt** iets wat al heel lang **bestaat**. vond bestond

Uitvinders **bedenken** dingen die helemaal nieuw **zijn**. bedachten waren

Kun je dit onthouden? Kon

3 Schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd op en maak de zin af.

- De honden (vechten) vochten ...
- De winkelier (verkoopen) verkoocht ...

Ik kan de verleden tijd van werkwoorden die van klank veranderen, als zoeken, goed schrijven.

- ja
- een beetje
- nee

les 14a

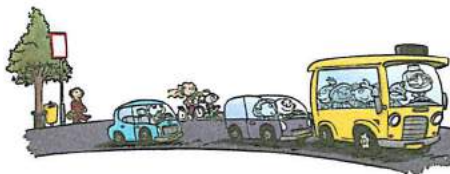
★ 1 Schrijf het woord op.

Kies uit: **directie** **functie**
positie **traktatie**

- 1 Mijn tante heeft een nieuwe **functie**.
- 2 Ze zit nu in de **directie**.
- 3 Ze is heel blij met deze **positie**.
- 4 Waarom deelt ze dan geen **traktatie** uit?

★ 2 sie of tie? Schrijf het woord op.

- 1 Vandaag gaan we op excursie.
- 2 Eerst gaan we naar het ministerie van Justitie,
- 3 dan naar het ministerie van Defensie.
- 4 We krijgen veel informatie over de organisatie.
- 5 Hopelijk is er ook een leuke demonstratie.
- 6 Anders ben ik zo weer foetsie!

excursie

Justitie

Defensie

informatie, organisatie

demonstratie

foetsie

★ 3 Welk zelfstandig naamwoord hoort erbij?
Schrijf dat woord in het meervoud op.

demonstreren **demonstraties**

combineren **combinaties**

feliciteren **felicities**

produceren **producties**

concluderen **conclusies**

inficeren **infecties**

Dit heb je geleerd

- Je hebt geleerd hoe je woorden samen met tie die klinkt als (t)sie.
- Je hebt geleerd hoe je woorden samen met ctie die klinkt als ksie.

politie
traditie

directie

Weet je nog?

traditie

Je hoort **tsie** of **sie**.

Je schrijft tie.

directie

Je hoort **ksie**.

Je schrijft ctie.

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je zelfde- en andere-klankwerkwoorden in de verleden tijd schrijft.

Weet je nog?

De spellinghulp *Persoonsvorm* helpt je om de goede schrijfwijze te vinden.

onderwerp	verleden tijd			
	zelfde klank		andere klank	
	d	t		
ik, ...jij?	raadde	praatte	vond	float
jij, u, hij, zij, het				
wij, jullie, zij	raadden	praatten	vonden	floten

★ 1 Vul de schema's in.

	starten	
onderwerp	tegenwoordige tijd	verleden tijd
ik	start	startte
hij	start	startte
wij	starten	startten

★ 2 Schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd op.

Mijn vriendin Mare **1 bezit** echte klushanden. Bij Techniek **2 vergeet** ze alles om zich heen. Ze **3 rust** niet uit voor ze haar inventieve prototype af **4 heeft**. Ze **5 bereidt** alles exact voor en **6 besteedt** veel aandacht aan de demonstratie.

- 1 bezat 4 had
- 2 vergat 5 bereidde
- 3 rustte 6 besteedde

★ 3 Schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd op.

vandaag	gisteren
wij schudden	wij <u>schudden</u>
wij bidden	wij <u>baden</u>
wij haten	wij <u>haatten</u>
wij redden	wij <u>redden</u>

Ik kan de verleden tijd van werkwoorden als raden, praten, vinden en fluiten goed schrijven.

ja

een beetje

nee

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je woorden met iaal, ieel en ueel schrijft

liniaal

financieel

actueel

Weet je nog?

liniaal

Je hoort **iejaal**.
Je schrijft iaal.

financieel

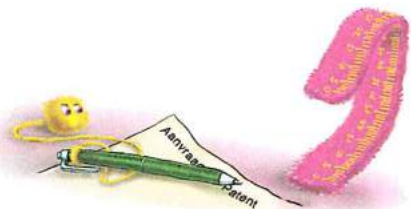
Je hoort **iejeel**.
Je schrijft ieel.

actueel

Je hoort **uwe**.
Je schrijft uee.

★ 1 ueel, ieel of iaal? Schrijf het woord op.

1 Het nieuws is altijd act_____.	actueel_____
2 Heb jij mijn lin_____ gezien?	liniaal_____
3 Ik heb een heel spec_____ gevoel.	speciaal_____
4 Kun jij me event_____ helpen?	eventueel_____

★ 2 Schrijf het woord op.

1 Ik heb patent aangevraagd op dit spec_____ concept.	speciale_____
2 Ik ben namelijk princip_____ tegen na-apers.	principieel_____
3 Het zijn lin_____ van zachte mater_____.	linialen_____ materia_____
4 Ik wacht tot het patent offic_____ is.	officieel_____
5 Dan ga ik ze industr_____ produceren.	industrieel_____

★ 3 Zet de letters in de goede volgorde. De eerste letter staat goed.

1 fiiiaall (winkel die bij een serie winkels hoort)	filiaal_____
2 fweeuull (zachte stof)	fluweel_____
3 comeeericlm (met de bedoeling om geld te verdienen)	commercieel_____
4 iniiddeeuvl (in je eentje)	individueel_____

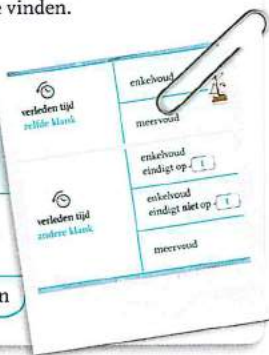
Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je zelfde- en andere-klankwerkwoorden in de verleden tijd schrijft.

Weet je nog?

De spellinghulp *Persoonsvorm* helpt je om de goede schrijfwijze te vinden.

onderwerp	verleden tijd				
	zelfde klank			andere klank	
	d		t		
ik, ...jij?	raadde	reisde	praatte	vond	flood
jij, u, hij, zij, het					
wij, jullie, zij	raadden	reisden	praatten	vonden	floten

★ 1 Vul het schema in.

onderwerp	melden			verleden tijd
	tegenwoordige tijd			
ik	meld _____			meldde _____
hij	meldt _____			meldde _____
wij	melden _____			meldden _____

★ 2 Schrijf de persoonsvorm in de verleden tijd op.

1 begroeten

Ik begroette de juffen.

De juffen begroetten mij ook.

2 verkleeden

Wij verkleedden de poppen.

Toen verkleedde ik mezelf.

3 geloven

Hij geloofde zijn zusjes niet.

Maar zij geloofden hem wel.

★ 3 Schrijf **onder** elk werkwoord twee werkwoorden op die rijmen. Schrijf **naast** elk werkwoord de verleden tijd op.

1 rijden

bescheiden
beveiligen

reden
bevrijdden
bereidden

2 reizen

wijzen
bewijzen

reizen
wezen
bewezen

Ik kan de verleden tijd van alle soorten werkwoorden goed schrijven.

- ja
 een beetje
 nee

les 1

Eerst proberen

- 1 *perfect* _____
- 2 *absoluut* _____
- 3 *sinds* _____
- 4 *eb* _____
- 5 *step* _____
- 6 *saucijs* _____
- 7 *trap* _____
- 8 *accent* _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 2

1 Schrijf het woord op.

Kies uit: speciaal camera docent principe cactus
medicijnen provincie succes correcte perfect

- 1 Ik slik uit p _____ geen m _____ tegen hoofdpijn.
principe _____ *medicijnen* _____
- 2 Onze d _____ Duits vindt een co _____ uitspraak heel belangrijk.
docent _____ *correcte* _____
- 3 Ik wens jullie veel s _____ met de verhuizing naar de andere p _____.
succes _____ *provincie* _____
- 4 Met die dure ca _____ a maak je een p _____ plaatje.
camera _____ *perfect* _____
- 5 Die zeldzame ca _____ s is s _____ uit Chili geïmporteerd.
cactus _____ *speciaal* _____

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden schrijft met c
 klinkt als s of k.

6

cijfer
 cement

insect
 compleet

Dit moet je weten

cement

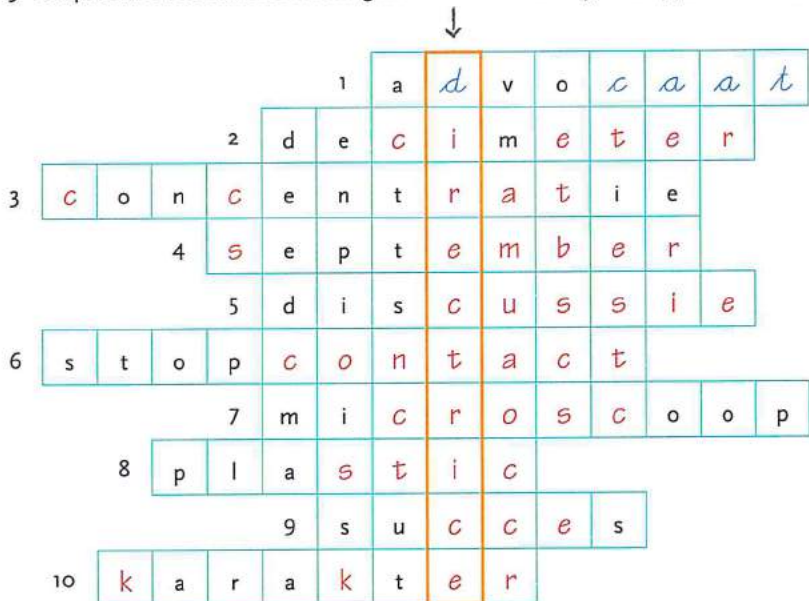
Je hoort s
 Je schrijft c.

compleet

Je hoort k
 Je schrijft c.

2 Vul de puzzel in.

- 1 Man of vrouw die een verdachte verdedigt.
- 2 Tien centimeter.
- 3 Aandacht voor één ding.
- 4 In deze maand begint de herfst.
- 5 Gesprek met verschillende meningen.
- 6 Daar steek je de stekker in.
- 7 Apparaat dat wel duizend maal vergroot.
- 8 Kunststof waar veel speelgoed van is gemaakt
- 9 Dat heb je als iedereen voor je klapt.
- 10 Alle eigenschappen van iemand bij elkaar.

Wat lees je bij de pijl? directrice

3 Schrijf het woord op.

- 1 Dingen die in de krant komen, noem je ook wel publicaties. (11 letters)
- 2 Pillen of drankjes die je van de dokter krijgt, zijn medicijnen. (rijmt op dolfijnen)
- 3 De twee maanden na augustus zijn september en oktober.
- 4 Een broodje van bladerdeeg met gehakt erin is een saucijzenbroodje. (rijmt op pootje)
- 5 Met lekkers rondgaan op je verjaardag noem je trakteren. (9 letters)

Je hebt woorden met c die klinkt als s of k geleerd.

Kruis aan wat bij jou past.

- Ik weet direct hoe je deze woorden schrijft.
- Soms twijfel ik, maar de meeste woorden schrijf ik goed.
- Ik vind het ingewikkeld.

les 3

Dit ga je leren

Je leert hoe je het voltooid deelwoord van zelfde-klankwerkwoorden schrijft.

Dit moet je weten

Kijk naar het hele werkwoord. Haal er -en af.
Is de laatste letter een medeklinker uit 't kofschip
Ja → voltooid deelwoord met t
Nee → voltooid deelwoord met d

	zelfde klank	
	d	t
hele werkwoord	kleuren	fietsen
verleden tijd enkelvoud	kleurde	fietste
voltooid deelwoord	gekleurd	gefietst

Eerst proberen

- 1 kletsen
- 2 ingevuld
- 3 belde
- 4 vertelden
- 5 geoefend
- 6 geprobeerd
- 7 gebotst
- 8 missen

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij ★
- Ik begin bij ★★

les 4

- ★ 1 Haal van het hele werkwoord -en af. Onderstreep de laatste letter. Vul dan het schema in.

hele werkwoord
verleden tijd enkelvoud
verleden tijd meervoud
voltooid deelwoord

bellen
belde
belden
gebeld

botsen
botste
botsten
gebotst

hele werkwoord
verleden tijd enkelvoud
verleden tijd meervoud
voltooid deelwoord

kussen
kuste
kusten
gekust

vieren
vierde
vierden
gevierd

de bolus

Een plat, gedraaid broodje, bedekt met een laag bruine, gesmolten suiker.

2 Schrijf het goede voltooid deelwoord op.

Kies uit deze werkwoorden:

oefenen vertellen logeren lukken

noemen proberen wonen trakteren

- 1 Weet jij hoe een Zeeuwse lekkernij *genoemd* wordt?
- 2 Antwoord: een bolus! Dat heeft een Zeeuwse vriend aan mij *verteld*.
- 3 Bij hem in de klas had een jarige namelijk op bolussen *getrakteerd*!
- 4 Heb jij weleens *geprobeerd* om Zeeuws te praten?
- 5 Mij is het nooit *gelukt*.
- 6 Ik heb er natuurlijk ook nooit *gewoond*.
- 7 Hooguit een keer *gelogeed*.
- 8 Pas als je lang hebt *geoefend*, lukt het misschien.

3 Maak zelf een zin met het voltooid deelwoord van het werkwoord.

- 1 verpletteren *Het oude huis werd door de bulldozer verpletterd.*
- 2 inpakken *... ingepakt*
- 3 herkennen *... herkend*
- 4 bestuderen *... bestudeerd*
- 5 verbouwen *... verbouwd*
- 6 gebruiken *... gebruikt*

Kruis aan wat bij jou past.

- Ik weet hoe je erachter komt of je het voltooid deelwoord met **d** of **t** schrijft.
- Ik vind het moeilijk om erachter te komen of je een **d** of **t** schrijft.

les 5

Eerst proberen

- 1 zandkasteel _____
- 2 kathedraal _____
- 3 wereldoorlog _____
- 4 bibliotheek _____
- 5 tegenstand _____
- 6 meteoriet _____
- 7 temperatuur _____
- 8 Zwitserland _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 6

★ 1 Schrijf het woord op.

Kies uit: verbaasd advies uitstekend benauwd
vervelend daarginds uitgebreid beschaafd

1 goede raad – begint met a

2 moeite met ademen – 7 letters

3 stukje ver – begint met e

4 omvangrijk – begint met ui

5 met goede manieren – begint met b

6 met grote ogen aankijken – begint met v

7 wat naar! met negen letters – begint met v

8 heel goed begint met e

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden schrijft met **d** die klinkt a

hond
kameraad

Dit moet je weten

Je hoort **t**.

Maak de klankgroep lang

kameraden

Je hoort **d**.
Je schrijft d.

de gastvrouw

De vrouw die in het hotel of restaurant de gasten ontvangt.

1 a	<u>advies</u>	5 b	<u>beschaafd</u>
2 b	<u>benauwd</u>	6 v	<u>verbaasd</u>
3 d	<u>daarginds</u>	7 v	<u>vervelend</u>
4 ui	<u>uitgebreid</u>	8 ui	<u>uitstekend</u>

2 Schrijf het woord op.

- Vroeger noemden de mensen in Rusland elkaar 'kameraad'.
Rusland kameraad
- In de stad Utrecht spreken ze geen dialect, maar hebben ze wel een sterk accent.
Utrecht accent
- In Griekenland zijn gastvrouwen vaak heel beschaafd.
Griekenland beschaafd
- In Engeland wordt uiteraard Engels gesproken.
Engeland uiteraard
- In Maastricht spreken ze Limburgs dialect.
Maastricht dialect
- In Ierland regent het bijna voortdurend.
Ierland voortdurend

3 Maak van elk woord twee nieuwe woorden.
Zet het woord eerst vooraan, dan achteraan.
Let op: het moeten samenstellingen zijn.

1 wereld	<u>wereldbeeld</u>	<u>leefwereld</u>
2 beeld	<u>beeldkwaliteit</u>	<u>standbeeld</u>
3 veld	<u>veldbloem</u>	<u>voetbalveld</u>
4 wind	<u>windhoos</u>	<u>oostenwind</u>
5 huid	<u>huidziekte</u>	<u>koeienhuid</u>

Soms hoor je **t**, maar schrijf je **d**.
Kruis aan wat bij jou past.

- Ik schrijf deze woorden direct goed.
- Ik pas de regel toe, dan weet ik hoe ik het woord schrijf.
- Ik maak nog fouten met deze woorden.

les 7

Dit ga je leren

Je leert hoe je het voltooid deelwoord van zelfde-klankwerkwoorden schrijft.

Dit moet je weten

Kijk naar het hele werkwoord. Haal er -en af.
Is de laatste letter een medeklinker uit 't kofschijfje? Ja → voltooid deelwoord met t
Nee → voltooid deelwoord met d
Let op: de v verandert in f en de z in s.

	zelfde klank d		
hele werkwoord	branden	proeven	reizen
verleden tijd enkelvoud	brandde	proefde	reisde
voltooid deelwoord	gebrand	geproefd	gereisd

Eerst proberen

- 1 gereisd _____
- 5 beroofd _____
- 2 landden _____
- 6 gered _____
- 3 leidde _____
- 7 gedurfd _____
- 4 raadt _____
- 8 vrees _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij ★
- Ik begin bij ★+

les 8

- ★ 1 Haal van het hele werkwoord -en af. Onderstreep de laatste letter. Vul dan het schema in.

hele werkwoord
verleden tijd enkelvoud
verleden tijd meervoud
voltooid deelwoord

landen
landde
landden
geland

verven
verfde
verfden
geverfd

hele werkwoord
verleden tijd enkelvoud
verleden tijd meervoud
voltooid deelwoord

bonzen
bonsde
bonsden
gebonsd

schudden
schudde
schudden
geschud

handhaven

Ervor zorgen dat iets blijft zoals het is. De politie handhaaft de orde, zorgt ervoor dat alles netjes blijft.

2 Vul het voltooid deelwoord in.

1 vragen – antwoorden

Ik heb je iets gevraagd in het Duits en jij hebt in het Engels geantwoord.

2 voelen

Wat zegt een blinde? Ik heb een boek gevoeld of ik heb een boek gelezen?

3 beven – blozen

Als je hebt gebeefd van angst of gebloosd van verlegenheid, is dat dan ook een taal?

4 doden

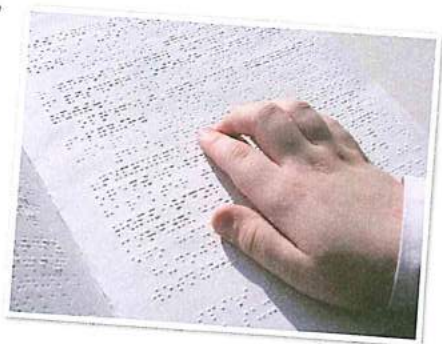
Als ze in Zuid-Afrika zeggen: 'Heb jij die koei gedooi?'

bedoelen ze: 'Heb jij die koe gedood ?'

5 baden

Als ze in Zuid-Afrika zeggen: 'Heb jij al gebaai?'

bedoelen ze: 'Heb jij al gebaad ?'

3 Maak zelf een zin met het voltooid deelwoord van het werkwoord.

- 1 handhaven De orde wordt hier goed gehandhaafd
- 2 bevrijden ... bevrijd
- 3 vereisen ... vereist
- 4 bekladden ... beklad
- 5 ontploffen ... ontploft
- 6 verhuizen ... verhuisd
- 7 verleiden ... verleid
- 8 beleven ... beleefd

Je hebt het voltooid deelwoord van werkwoorden als branden, proeven en reizen geleerd. Kruis aan wat bij jou past.

- Ik vind het voltooid deelwoord van deze werkwoorden niet moeilijk.
- Ik vind het voltooid deelwoord van deze werkwoorden wel moeilijk.
- Ik vind nog steeds alle voltooid deelwoorden moeilijk.

les 9

Eerst proberen

- 1 wasserette
- 2 minister
- 3 allerminst
- 4 iedereen
- 5 limonade
- 6 eveneens
- 7 resultaat
- 8 viezerik

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met een lange klank en een korte klank aan het eind van een klankgroep schrijft.

jager

bakker

professor

Dit moet je weten

- Verdeel het woord in klankgroepen.
 - Hoor je aan het eind van de klankgroep lange klank, dan schrijf je één teken: pr
 - Hoor je aan het eind van de klankgroep korte klank, dan schrijf je daarna twee dezelfde medeklinkers: fessor
 - Je schrijft het hele woord: professor.
- Gebruik het spellinghulpje *jager of bakker*

les 10

 1 Schrijf het woord op.

Kies uit: klassiek missie pakket vonnis
basis drama profeet rubriek

- 1 We gaan terug naar de b_____.
- 2 Ik houd van k_____, maar ook van modern.
- 3 Maak er niet zo'n d_____ van!
- 4 Die vrouw heeft een duidelijke m_____.
- 5 Zij schrijft een r_____ over koken.
- 6 De p_____ waarschuwt voor wat komen gaat.
- 7 Onbewogen hoorde de verdachte het v_____ aan.
- 8 De postbode bezorgt een groot p_____.

basis

klassiek

drama

missie

rubriek

profeet

vonnis

pakket

tot je beschikking hebben
Iets hebben om te kunnen
gebruiken (bijvoorbeeld geld).

2 Vraag het anders.

1 Heb je er wat van opgeschreven?	Heb je aantekeningen gemaakt?
2 Heb je uitgerekend wat het gaat kosten?	Heb je een begroting gemaakt?
3 Heb je op dit moment iets te doen?	Heb je momenteel iets te doen?
4 Heb je geld dat je kunt gebruiken?	Heb je geld tot je beschikking?
5 Heb je bedacht wat we met dit probleem doen?	Heb je een oplossing voor dit probleem?
6 Heb je gevolgd wat er is gebeurd?	Heb je de ontwikkeling gevolgd?
7 Heb je bestudeerd wat er allemaal in zit?	Heb je de samenstelling bestudeerd?

3 Maak het woord compleet door klinkers toe te voegen.

baronssn lerrssn hoevehdn talntnjchtn
kanddtn kannnn gezelschppn
gelgnhdn werknmrs omstndghdn eigenschppn

baronessen, gelegenheden, kandidaten, leraressen,
werknemers, kanonnen, hoeveelheden, omstandigheden,
gezelschappen, talentenjachten, eigenschappen

- ?** Wat kun jij al goed? Kruis alles aan wat bij jou past.
- Het woord in klankgroepen verdelen.
 - De regel 'Je schrijft de lange klank met één teken' toepassen.
 - De regel 'Je schrijft achter de korte klank twee dezelfde medeklinkers' toepassen.

les 11

Dit ga je leren

Je leert hoe je het voltooid deelwoord van zelfde-klankwerkwoorden schrijft.

Dit moet je weten

Kijk naar het hele werkwoord. Haal er -en af. Is de laatste letter een medeklinker uit 't kofschip? Ja → voltooid deelwoord met **t**. Nee → voltooid deelwoord met **d**.
Let op: de v verandert in f en de z in s.

	zelfde klank			
	d		t	
hele werkwoord	branden	proeven	reizen	praten
verleden tijd enkelvoud	brandde	proefde	reisde	praatte
voltooid deelwoord	gebrand	geproefd	gereisd	gepraat

Eerst proberen

☐ 1 <u>gebloed</u> _____	☐ 5 <u>gekletst</u> _____
☐ 2 <u>beloof</u> _____	☐ 6 <u>gekleed</u> _____
☐ 3 <u>kuste</u> _____	☐ 7 <u>geknipt</u> _____
☐ 4 <u>bonsde</u> _____	☐ 8 <u>zweef</u> _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 12

- 1 Haal van het hele werkwoord -en af. Onderstreep de laatste letter. Vul dan het schema in.

hele werkwoord
 verleden tijd enkelvoud
 verleden tijd meervoud
 voltooid deelwoord

mopperen
mopperde _____
mopperden _____
gemopperd _____

peinzen
peinsde _____
peinsden _____
gepeinsd _____

hele werkwoord
 verleden tijd enkelvoud
 verleden tijd meervoud
 voltooid deelwoord

rusten
rustte _____
rustten _____
gerust _____

waaien
waaide _____
waaiden _____
gewaaid _____

2 Schrijf het voltooid deelwoord op.

- 1 Mijn broer heeft geschiedenis gestu_____.
- 2 We hebben spannende avonturen bele_____.
- 3 De jarige heeft op croissantjes getr_____.
- 4 Ik had je op die foto niet direct herk_____.
- 5 Na acht uur slapen ben ik lekker uitger_____.
- 6 Je hebt mijn vraag naar behoren bea_____.
- 7 Heeft iemand de koffers al inge_____?
- 8 Hij heeft iets grappigs in mijn oor gefl_____.

gestudeerd
beleefd
getrakteerd
herkend
uitgerust
beantwoord
ingepakt
gefluisterd

3 Schrijf een kort verhaal (of gedicht) van acht regels.
Gebruik in elke zin het **voltooid deelwoord** van een van deze werkwoorden.

ontploffen	boffen	opdoffen	sloffen	afstoffen
straffen	blaffen	maffen	suffen	puffen
bluffen	keffen	beseffen	durven	surfen

ontploft, geboft, opgedoft, gesloft, afgestoft,
gestraft, geblaft, gemaft, gesuft, gepuft,
gebluft, gekeft, beseft, gedurfd, gesurft

 Dit was de derde les over het voltooid deelwoord van zelfde-klankwerkwoorden. Kruis aan wat bij jou past.

- Ik snapte het de eerste les al.
- Nu snap ik het eindelijk.
- Ik vind het nog lastig.

les 13a

★ 1 Schrijf de woorden op de goede plaats in de zin.

1 dozijn / doos / docent

De docent haalt een dozijn boeken uit een doos.

2 kamer / camera

Met een camera maakt hij foto's van de kamer van Alex.

3 Pisa / principe / prins / pizza

De prins van Pisa eet uit principe pizza.

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je woorden schrijft met c die klinkt als s of k.

6

cijfer
cement

insect
compleet

Weet je nog?

cement

Je hoort s.

Je schrijft c.

compleet

Je hoort k.

Je schrijft c.

★ 2 c, k, of s? Schrijf het woord op.

1 Mijn zu wordt later advocate, inspectrice of directrice van een basisschool.

zus, advocate, inspectrice, directrice, basisschool

2 Is het beste medicijn tegen honger vette saucijzen en dikke speklappen eten?

beste, medicijn, saucijzen, speklappen

★ 3 Schrijf het woord op.

In het tijdschrift stond een 1 pu over 2 m die worden gemaakt van 3 tussen.

1 ander woord voor artikel

publicatie

2 geneesmiddelen

medicijnen

3 planten met stekels

cactussen

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je het voltooid deelwoord van zelfde-klankwerkwoorden schrijft.

Weet je nog?

Kijk naar het hele werkwoord. Haal er -en af.
 Is de laatste letter een medeklinker uit 't kofschip x'?
 Ja → voltooid deelwoord met t
 Nee → voltooid deelwoord met d

	zelfde klank	
	d	t
hele werkwoord	kleuren	fietsen
verleden tijd enkelvoud	kleurde	fietste
voltooid deelwoord	gekleurd	gefietst

1 Haal van het hele werkwoord -en af. Onderstreep de laatste letter. Vul dan het schema in.

hele werkwoord

verleden tijd enkelvoud

verleden tijd meervoud

voltooid deelwoord

ruilen

ruilde _____

ruilden _____

geruild _____

werken

werkte _____

werkten _____

gewerkt _____

2 Schrijf het goede voltooid deelwoord op.

Kies uit de werkwoorden: **proberen** **fluisteren** **rekenen** **leveren**

1 Er wordt stiekem van alles over hem **gefluisterd** _____ .

2 Worden de broodjes wel op tijd **geleverd** _____ ?

3 Ik heb het al vijf keer **geprobeerd** _____ .

4 We hebben er toch echt op **gerekend** _____ .

3 Maak bij elk werkwoord een grappige zin met het voltooid deelwoord van het werkwoord.

beroven: ... **berooft** _____

arresteren: ... **gearresteerd** _____

Ik kan het voltooid deelwoord van werkwoorden als **kleuren** en **fietsen** goed schrijven.

- ja
- een beetje
- nee

les 14a

Dit heb je geleerd
Je hebt geleerd hoe je woorder
schrijft met d die klinkt als {

hond
kameraad

Weet je nog?
Je hoort { t }

Maak de klankgroep langer:
kameraden

Je hoort { d }
Je schrijft d.

1 Jens en Nadia moeten allebei twee woorden maken. Schrijf de woorden op.

Jens: uitstekend uitgebreid
Nadia: verbaasd vervelend

2 d of t? Schrijf het woord op.

- 1 zogenaam zogenaamd
- 2 onverwach onverwacht
- 3 automobilis automobilist
- 4 denkbeel denkbeeld
- 5 voortduren voortdurend
- 6 kameraa kameraad

3 a Schrijf het woord op.

- 1 vanzelfsprekend = uiter uiteraard
- 2 vergadering = bijeen bijeenkomst
- 3 toen = indert indertijd
- 4 toetje = nage nagerecht

b Maak nu een deftige zin met minstens twee van deze woorden.
Indertijd werd een bijeenkomst uiteraard nog opgeschort tot na het nagerecht.

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je het voltooid deelwoord van zelfde-klankwerkwoorden schrijft.

Weet je nog?

Kijk naar het hele werkwoord. Haal er -en af.
 Is de laatste letter een medeklinker uit 't kofschip x?
 Ja → voltooid deelwoord met **t**
 Nee → voltooid deelwoord met **d**
Let op: de v verandert in f en de z in s.

	zelfde klank d		
hele werkwoord	branden	proeven	reizen
verleden tijd enkelvoud	brande	proefde	reisde
voltooid deelwoord	gebrand	geproefd	gereisd

1 Haal van het hele werkwoord -en af. Onderstreep de laatste letter. Vul dan het schema in.

hele werkwoord

verleden tijd enkelvoud
 verleden tijd meervoud
 voltooid deelwoord

leiden

leidde _____
 leidden _____
 geleid _____

kleven

kleefde _____
 kleefden _____
 gekleefd _____

2 Schrijf het voltooid deelwoord op.

- Die brandweerman heeft het poesje (redden). *gered* _____
- Ilona heeft lekker in bad (baden). *gebaad* _____
- De koe heeft al een uur (grazen). *gegraasd* _____
- De jager heeft het zwijn (doden). *gedood* _____

3 Maak bij elk werkwoord een spannende zin met het voltooid deelwoord van het werkwoord.

bloeden: ... *gebloed* _____

verdoven: ... *verdoofd* _____

Ik kan het voltooid deelwoord van werkwoorden als branden, proeven en reizen goed schrijven.
 ja een beetje nee

les 15a

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je woorden met een lange klank of een korte klank aan het eind van de klankgroep schrijft.

jager

bakker

professor

Weet je nog?

- Verdeel het woord in klankgroepen.
- Hoor je aan het eind van de klankgroep lange klank, dan schrijf je één teken: p
- Hoor je aan het eind van de klankgroep korte klank, dan schrijf je daarna twee dezelfde medeklinkers: fessor
- Je schrijft het hele woord: professor. Gebruik het spellinghulpje jager of bak

1 Vul de puzzel in.

Kies uit: vonnis profeet stoppen
pakket drama

1 Een ingepakte doos met spullen.

p	a	k	k	e	t
---	---	---	---	---	---

2 Iets heel ergs dat is gebeurd.

d	r	a	m	a
---	---	---	---	---

3 Uitspraak van de rechter.

v	o	n	n	i	s
---	---	---	---	---	---

4 Een man die de toekomst voorspelt.

p	r	o	f	e	e	t
---	---	---	---	---	---	---

5 Ophouden.

s	t	o	p	p	e	n
---	---	---	---	---	---	---

Welk woord lees je bij de gele vakjes? troep

2 Schrijf het woord op.

- 1 Iets wat je hebt opgeschreven, noem je een aantekening.
- 2 Iets wat je hebt uitgerekend, noem je een berekening.
- 3 Een deftig woord voor nu is momenteel.
- 4 Een ander woord voor nu meteen is onmiddellijk.

3 De woorddelen staan door elkaar. Schrijf het woord op.
 Tip: begin met het onderstreepte woorddeel.

- 1 ger ten straat lo pi ja straatjagerpiloten
- 2 toor vo kan ten ca advocatenkantoor
- 3 mees kan bur di ters ge daat burgemeesterskandidaat

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je het voltooid deelwoord van zelfde-klankwerkwoorden schrijft.

Weet je nog?

Kijk naar het hele werkwoord. Haal er -en af.
 Is de laatste letter een medeklinker uit 't kofschip x'?
 Ja → voltooid deelwoord met t
 Nee → voltooid deelwoord met d
Let op: de v verandert in f en de z in s.

	zelfde klank			
	d		t	
hele werkwoord	branden	proeven	reizen	praten
verleden tijd enkelvoud	brandde	proefde	reisde	praatte
voltooid deelwoord	gebrand	geproefd	gereisd	gepraat

1 Haal van het hele werkwoord -en af. Onderstreep de laatste letter. Vul dan het schema in.

hele werkwoord

verleden tijd enkelvoud

verleden tijd meervoud

voltooid deelwoord

suizen

suide _____

suiden _____

gesuisd _____

sporten

sportte _____

sportten _____

gesport _____

2 Schrijf het voltooid deelwoord op.

1 Hij is tot burgemeester (benoemen).

benoemd _____

2 Er is een ernstig ongeluk (gebeuren).

gebeurd _____

3 Ik heb het cadeautje mooi (inpakken).

ingepakt _____

4 Hoeveel geld heb je daaraan (besteden)?

besteed _____

3 Maak de rijmpjes af. Vul eerst een werkwoord in, daarna het voltooid deelwoord.

Als je blijft **blaffen**,

zal ik je straffen _____.

Heb je nou toch weer geblaft _____?

Dan word je dus nu gestraft _____.

Ik ga lekker **surfen**.

Oh, dat zou ik niet durven _____.

Heb jij echt nog nooit gesurft _____?

Nee, ik heb het nooit gedurfd _____.

Ik kan het voltooid deelwoord van alle zelfde-klankwerkwoorden goed schrijven.

- ja
- een beetje
- nee

les 1

Eerst proberen

- 1 *smederij* _____
- 2 *opa's* _____
- 3 *smokkelaars* _____
- 4 *'s winters* _____
- 5 *massa's* _____
- 6 *risico's* _____
- 7 *'s woensdags* _____
- 8 *Eva's* _____

Ik heb _____ fout.

Ik begin bij ★

Ik begin bij ★★

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met een apostrof schrijft.

meervoud met 's:

bezitsvorm met 's

piano's

Selma's

schema's

Dit moet je weten

schema, Selma

Je hoort een lange

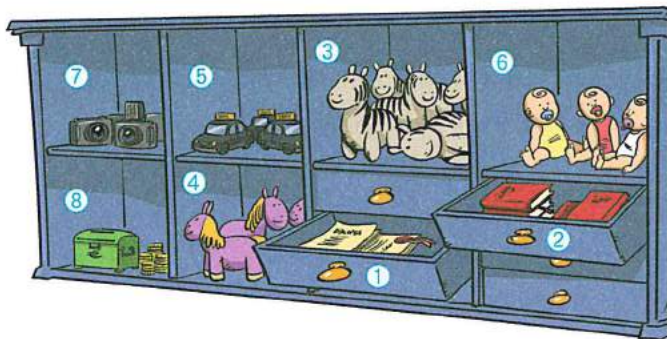
klank aan het eind

Je schrijft één tek

schema's, Selma's

Je schrijft één klier met 's.

les 2

★ 1 Zoek in de kast welke verzameling erbij hoort. Schrijf het woord op.

Kies uit: agenda's baby's taxi's diploma's

euro's pony's camera's zebra's

Oma's verzamelingen

- 1 Mijn oma heeft *diploma's* _____ van al haar scholen en cursussen.
- 2 Ze heeft *agenda's* _____ van bijna ieder jaar.
- 3 Ze heeft knuffeldieren, vooral *zebra's* _____,
- 4 hoewel ze ook een paar *pony's* _____ heeft.
- 5 Ze verzamelt autootjes, vooral *taxi's* _____.
- 6 Ze verzamelt poppen, maar dan alleen de *baby's* _____.
- 7 Ze verzamelt *camera's* _____ in alle soorten en maten.
- 8 Dat is wel jammer van haar verzameling *euro's* _____.

de accu

Een soort apparaat waar je stroom in kunt opslaan, bijvoorbeeld voor de auto of voor een boormachine.

- 2 De namen zijn versleuteld. Ontcijfer de code. Vertel dan wat van wie is.

- 1 Dit zijn *Naomi's paraplu's*
- 2 Dit zijn *Jelles paprika's*
- 3 Dit zijn *Leo's lolly's*
- 4 Dit zijn *Luka's pyjama's*
- 5 Dit zijn *Maria's cadeaus*
- 6 Dit zijn *Carlo's accu's*

- 3 Zet het eerste woord in het meervoud. Maak van het tweede woord een bezitsvorm. Maak dan een zin met beide woorden.

- 1 programma *programma's*
Otto *Otto's*
We luisteren naar Otto's favoriete programma's
- 2 opa *opa's*
Irene *Irenes*
... Irenes, opa's ...
- 3 collega *collega's*
tante Lia *tante Lia's*
... tante Lia's, collega's ...
- 4 föhn *föhns*
Beb *Beb's*
... Beb's, föhns ...
- 5 alineá *alineá's*
Fatima *Fatima's*
... Fatima's, alineá's ...

Mien en Dien waren oma's oma's.
Is deze zin goed geschreven?

ja nee

les 3

Dit ga je leren

Je leert hoe je het voltooid
deelwoord van andere-
klankwerkwoorden schrijft.

Dit moet je weten

Het voltooid deelwoord van
andere-klankwerkwoorden
eindigt meestal op **en**.

	andere klank		
hele werkwoord	roepen	vinden	fluiten
verleden tijd enkelvoud	riep	vond	floot
voltooid deelwoord	geroep en	gevond en	geflote en

Eerst proberen

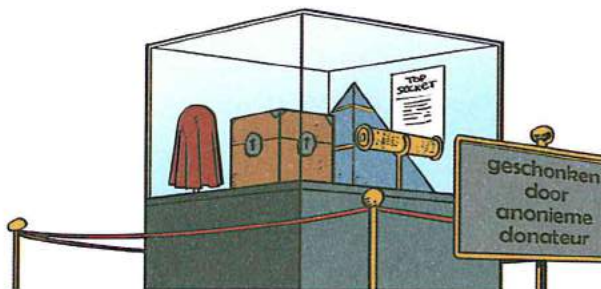
- 1 *gestegen* _____
- 2 *gedoken* _____
- 3 *gevlogen* _____
- 4 *geslapen* _____
- 5 *gleed* _____
- 6 *landde* _____
- 7 *vind* _____
- 8 *wordt* _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 4

- 1 Vul het schema in.

werkwoord

vangen
werpen
worden
vechten
drinken
helpen
springen
schenken

verleden tijd enkelvoud

ving _____
wierp _____
werd _____
vocht _____
dronk _____
hielp _____
sprong _____
schonk _____

voltooid deelwoord

gevangen _____
geworpen _____
geworden _____
gevochten _____
gedronken _____
geholpen _____
gesprongen _____
geschonken _____

2 Schrijf het voltooid deelwoord op.

- 1 **dragen** Ooglapje, is nog *gedragen* door een verzetsheld.
- 2 **liggen** Luchtbed, waar prinses Amalia op heeft *gelegen*.
- 3 **snuiten** Zakdoek, waar koningin Juliana haar neus in heeft *gesnoten*.
- 4 **krijgen** Cadeau, is *gekregen* van een anonieme schenker.
- 5 **stelen** Gouden munt, is *gestolen* door Robin Hood.
- 6 **nemen** Foto van de aarde, is *genomen* door André Kuipers.
- 7 **eten** Bordje, waar Napoleon van heeft *gegeten*.
- 8 **rijden** Fiets, waar Máxima op heeft *gereden*.

3 Vul eerst het voltooid deelwoord in.
Maak dan drie zinnen met een voltooid deelwoord.
Kies zelf een onderwerp uit het eerste rijtje.

onderwerp	werkwoord	voltooid deelwoord
Wij	besluiten	<i>besloten</i>
De criminelen	bedriegen	<i>bedrogen</i>
De politie	begrijpen	<i>begrepen</i>
Robin Hood	ontvangen	<i>ontvangen</i>
Mijn broer	zich voornemen	<i>zich voorgenomen</i>
Max	verbieden	<i>verboden</i>
De badmeester	beginnen	<i>begonnen</i>
De juf	verlaten	<i>verlaten</i>

Max heeft besloten _____

Wat vind je nog lastig aan
voltooid deelwoorden?

- niets
- welke klank ze krijgen
- hoe je ze schrijft

les 5

Eerst proberen

- 1 koloniën _____
- 2 hygiëne _____
- 3 tweeën _____
- 4 microscoop _____
- 5 bacteriën _____
- 6 decimeter _____
- 7 dokter _____
- 8 sinaasappel _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij ★
- Ik begin bij ★+

les 6

★ 1 a Kijk naar het enkelvoud. Ligt de klemtoon wel of niet achteraan? Kruis aan.

enkelvoud	klemtoon achteraan	klemtoon niet achteraan	meervoud wordt:
1 slee	☒	☐	sleeën
2 kolonie	☐	☒	koloniën
3 ree	☒	☐	reeën
4 kopie	☒	☐	kopieën
5 orchidee	☒	☐	orchideeën
6 drie	☒	☐	drieën

b Vul nu het meervoud in.

- 1 Ik maak van de tekening twee (kopie).
- 2 Nu zijn alle figuren ineens met zijn (drie).
- 3 De orchidee staat tussen andere (orchidee).
- 4 De ree kan nu spelen met twee andere (ree).
- 5 Van de (kolonie) zijn er nu drie keer zoveel.
- 6 Op drie (slee) sleeft dappere Neel.

kopieën _____
 drieën _____
 orchideeën _____
 reeën _____
 koloniën _____
 sleeën _____

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met een trema schrijft.

meervoud:

andere woorden:

knieën

ruïne

Dit moet je weten

meervoud:

Je schrijft een trema op de laatste e.

Ligt de klemtoon niet op de laatste klankgroep? (

Dan komt achter het enkelvoud n. (oliën)

Ligt de klemtoon wel op de laatste klankgroep? (

Dan komt achter het enkelvoud ën. (knieën)

overige woorden:

Kijk of de klinkers verkeerd gelezen kunnen wor

Ja → Schrijf een trema op de klinker waarmee c

nieuwe klankgroep begint. (ruïne)

de minaret

Toren bij een moskee, meestal gebruikt om op te roepen tot gebed.

2 Schrijf het woord op.

Let op: niet elk woord krijgt een trema!

Merel en Tijn lopen zachtjes de 1 **treeën** op naar boven. Ze mogen zelf rondlopen in het 2 **muséem**. Ze stoppen bij een schilderij waar een mevrouw met blote 3 **knieën** staat te vertellen.

'Wie onbevangen kijkt, herkent in dit abstracte werk tal van 4 **harmonieën** en 5 **melodieën**.'

Tijn kijkt Merel aan en fluistert: 'Dat is toch gewoon een

6 **pinguïn** met twee 7 **eieren**'?

Merel proest het uit en de vrouw vraagt: 'Jongelui, hoe zouden jullie 8 **tweeën** dit schilderij interpreteren? Misschien willen jullie je 9 **ideeën** met ons delen?'

Merel neemt het woord. 'Nou, ik denk dat het een 10 **onderzeeër** is op zijn kant. Of anders een minaret die je weleens bij 11 **moskeeën** ziet.'

'Eh, dank jullie wel,' antwoordt de vrouw. 'Zoals u hoort, kun je er dus ook met andere ogen naar kijken. Kunstliefhebbers heb je in allerlei 12 **categorieën** zullen we maar zeggen'.

1 treeën	5 melodieën	9 ideeën
2 museum	6 pinguïn	10 onderzeeër
3 knieën	7 eieren	11 moskeeën
4 harmonieën	8 tweeën	12 categorieën

3 Maak landen van de woorden in kolom 1. Maak werkwoorden van de woorden in kolom 2. Maak meervouden van de woorden in kolom 3.

1
Belgisch
Australisch
Turks
Indonesisch

2
kopie
kano
ruzie
ski

3
porie
fantasie
kano
strategie

1
België
Australië
Turkije
Indonesië

2
kopiëren
kanoën
ruziën
skiën

3
poriën
fantasieën
kano's
strategieën

Wat vind je het moeilijkst?

- Bedenken welke woorden een trema krijgen.
- Bedenken hoeveel e's een woord krijgt.
- Ik vind het allebei moeilijk.
- Ik vind het allebei niet moeilijk.

les 7

Dit ga je leren

Je leert hoe je het voltooid
deelwoord van andere-
klankwerkwoorden schrijft.

Dit moet je weten

Het voltooid deelwoord van andere-
klankwerkwoorden eindigt meestal op
Soms eindigt het op t.

hele werkwoord	andere klank		
	schrijven	kiezen	zoeken
verleden tijd enkelvoud	schreef	koos	zocht
voltooid deelwoord	geschreven	gekozen	gezocht

Eerst proberen

- 1 *gevroren* _____
- 2 *geweest* _____
- 3 *geschoven* _____
- 4 *geblazen* _____
- 5 *houdt* _____
- 6 *blijft* _____
- 7 *deed* _____
- 8 *mocht* _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 8

- 1 Vul het schema in.

werkwoord

geven

sterven

houden

kiezen

doen

zoeken

blijven

gaan

verleden tijd enkelvoud

gaf _____*stierf* _____*hield* _____*koos* _____*deed* _____*zocht* _____*bleef* _____*ging* _____

voltooid deelwoord

gegeven _____*gestorven* _____*gehouden* _____*gekozen* _____*gedaan* _____*gezocht* _____*gebleven* _____*gegaan* _____

2 Schrijf het voltooid deelwoord op.

- 1 zien Heb je dit schilderij *gezien* _____ ?
- 2 zijn Zo zwaar is vroeger het zeemansleven *geweest* _____ .
- 3 drijven Het schip is waarschijnlijk verkeerd *gedreven* _____ .
- 4 wijzen Misschien heeft het kompas niet goed *gewezen* _____ .
- 5 schuiven De ijsschotsen zijn tegen de boeg *geschoven* _____ .
- 6 graven De bemanning klom eruit en heeft een hol in de sneeuw *gegraven* _____ .
- 7 vriezen Reken maar dat het daar heeft *gevroren* _____ !

3 Schrijf het voltooid deelwoord van deze werkwoorden op.
Maak dan een gedichtje met minstens twee van deze voltooid deelwoorden.

- 1 bewijzen *bewezen* _____
- 2 genezen *genezen* _____
- 3 bedenken *bedacht* _____
- 4 verdenken *verdacht* _____
- 5 bezoeken *bezocht* _____
- 6 verkopen *verkocht* _____
- 7 bevriezen *bevroren* _____
- 8 verliezen *verloren* _____

Kruis aan wat bij jou past.

- Ik vind alle voltooid deelwoorden even gemakkelijk.
- Ik heb moeite met de voltooid deelwoorden op d en t.
- Ik heb moeite met de voltooid deelwoorden op n.
- Ik heb moeite met de voltooid deelwoorden op en.

les 9

Eerst proberen

- 1 majesteit
- 2 plechtigheid
- 3 wereldwijd
- 4 hoeveelheid
- 5 bronzen
- 6 tinnen
- 7 ijzeren
- 8 kartonnen

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

Dit ga je leren

Je leert hoe je stoffelijk bijvoeglijke naamwoorden schrijft.

gouden

Dit moet je weten

Een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord waarvan een zelfstandig naamwoord gemaakt.

- Een gewoon bijvoeglijk naamwoord eindigt op **e**.
- Een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord eindigt op **en**.

Een mooie ring van goud is een mooie **gouden** ring.

les 10

 1 Schrijf het woord op.

Kies uit: zilveren houten leren papieren
rieten stalen stenen wollen

Er waren eens acht kleine broertjes.

1 Het eerste broertje breide zijn huisje van wol .	een <u>wollen</u> huisje
2 Het tweede broertje vouwde zijn huisje van papier .	een <u>papieren</u> huisje
3 Het derde broertje naaide zijn huisje van leer .	een <u>leren</u> huisje
4 Het vierde broertje vlocht zijn huisje van riet .	een <u>rieten</u> huisje
5 Het vijfde broertje timmerde zijn huisje van hout .	een <u>houten</u> huisje
6 Het zesde broertje metselde zijn huisje van steen .	een <u>stenen</u> huisje
7 Het zevende broertje smeedde zijn huisje van zilver .	een <u>zilveren</u> huisje
8 Het achtste broertje bouwde zijn huisje van staal .	een <u>stalen</u> huisje

de zijde

Fijne stof die uit een zijderups komt als hij een cocon maakt. Mensen maken er kleren van.

2 Schrijf het woord op.

- 1 fluweel Hier ziet u een fluwelen mantel uit 1867.
- 2 brons Deze bronzen kroon is echt een bijzonderheid.
- 3 oud Deze oude vazen zijn gevonden in een scheepswrak.
- 4 antiek Dat was onze rondleiding op de antieke afdeling.
- 5 glas Volgt u de gids door deze glazen deur?
- 6 blik In deze expositieruimte ziet u enkele blikken beelden.
- 7 beton Dan komen we bij dit prachtige betonnen object.
- 8 zijde En tot slot: het zijden draadje.

3 Zet bijvoeglijke naamwoorden voor een zelfstandig naamwoord. Beschrijf zo je eigen tentoonstelling.

- 1 kant Hier ziet u een kanten rokje
- 2 geitenwol geitenwollen
- 3 matglas matglazen
- 4 waardevol waardevolle
- 5 roodkoper roodkoperen
- 6 baksteen bakstenen
- 7 mosgroen mosgroene
- 8 lood loden
- 9 marmer marmere
- 10 zeemleer zeemleren

Welke medaille geef je jezelf voor deze les?

- een gouden medaille
- een zilveren medaille
- een bronzen medaille
- een blikken medaille

les 11

Dit ga je leren

Je leert hoe je het voltooid deelwoord van zelfde- en andere-klankwerkwoorden schrijft.

Dit moet je weten

De spellinghulp *Voltooid deelwoord* helpt je om de juiste schrijfwijze te vinden.

	zelfde klank		andere klank	
	hele werkwoord	kleuren	fietsen	roepen
verleden tijd enkelvoud	kleurde	fietste	riep	zocht
voltooid deelwoord	gekleurd	gefiets	geroepen	gezocht

Eerst proberen

☐ 1 <u>startte</u>	☐ 5 <u>gegeten</u>
☐ 2 <u>gezien</u>	☐ 6 <u>vind</u>
☐ 3 <u>proefde</u>	☐ 7 <u>gezegd</u>
☐ 4 <u>gebraden</u>	☐ 8 <u>wordt</u>

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij ★
- Ik begin bij ★★

les 12

★ 1 Vul het schema in.

werkwoord

binden

durven

stuiven

reizen

komen

zweten

vlechten

schatten

verleden tijd enkelvoud

bonddurfdestooftreisdekwamzweettevlochtschatte

voltooid deelwoord

gebondengedurfdgestovengereisdgekomengezweetgevlochtengeschat

Museum van Mislukte Uitvindingen

2 Schrijf het voltooid deelwoord op.

1 redden	Reddingsvest dat niemand heeft <i>gered</i> .
2 vergroten	Vergrootglas dat nooit iets heeft <i>vergroot</i> .
3 zweven	Zweefvliegtuig dat nooit heeft <i>gezweefd</i> .
4 glijden	Glijbaan waar nooit iemand op heeft <i>gegleden</i> .
5 boksen	Boksbal waar niemand tegen heeft <i>gebokst</i> .
6 brengen	Bus die nog niemand thuis heeft <i>gebracht</i> .

3 Beschrijf wat je deze week hebt gedaan. Kies minstens zes werkwoorden en maak er zinnen mee die in de voltooiden tijd staan.

beantwoorden	bedenken	beleven	beloven
besluiten	bewijzen	bezoeken	fietsen
genieten	verbazen	verblijven	vergeten
verliezen	wassen		

Op school heb ik veel vragen beantwoord, bedacht, beleefd, beloofd, besloten, bewezen, bezocht, gefietst, genoten, verbaasd, verbleven, vergeten, verloren, gewassen

Kruis aan wat bij jou past.

- Ik heb genoeg geoefend met voltooiden deelwoorden.
- Ik wil nog iets meer oefenen met voltooiden deelwoorden.
- Ik wil nog veel meer oefenen met voltooiden deelwoorden.

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je het voltooid deelwoord van andere-klankwerkwoorden schrijft.

Weet je nog?

Het voltooid deelwoord van andere-klankwerkwoorden eindigt meestal op **en**.

hele werkwoord	andere klank		
	roepen	vinden	fluiten
verleden tijd enkelvoud	riep	vond	floot
voltooid deelwoord	geroepen	gevonden	gefloten

★ 1 Vul het schema in.

werkwoord	verleden tijd enkelvoud	voltooid deelwoord
blinken	<i>blonk</i> _____	<i>geblonken</i> _____
gelden	<i>gold</i> _____	<i>gegolden</i> _____
smelten	<i>smolt</i> _____	<i>gesmolten</i> _____

★ 2 Schrijf het voltooid deelwoord op.

- stelen** Ik heb weleens kauwgompjes *gestolen* _____.
- breken** Ik heb de vaas van mijn moeder *gebroken* _____.
- rijden** Ik heb op de brommer van mijn broer *gereden* _____.
- snuiten** Ik heb mijn neus in de theedoek *gesnoten* _____.

★ 3 Schrijf het voltooid deelwoord van deze werkwoorden op.

Bedenk dan twee geheimen en maak er een zin mee met een van de voltooid de deelwoorden.

vergeten	<i>vergeten</i> _____	verlaten	<i>verlaten</i> _____
bedriegen	<i>bedrogen</i> _____	verbieden	<i>verboden</i> _____
begrijpen	<i>begrepen</i> _____	genieten	<i>genoten</i> _____

Ik ben de tafel van zeven helemaal vergeten

Ik kan voltooid de deelwoorden van andere-klankwerkwoorden als roepen, vinden en fluiten goed schrijven.

- ja
 een beetje
 nee

Thema 1
les 14a

- ★ 1 Schrijf het woord op.

Kies uit: knieën oliën
poëzie tweeën

- 1 Ik houd niet zo van p_____.
poëzie
- 2 Ik sta met trillende k_____.
knieën
- 3 Ook al zijn we met zijn t_____.
tweeën
- 4 Ik kan niet eens op o_____ rijmen.
oliën

- ★ 2 Onderstreep eerst de klankgroep met de meeste klemtoon. Schrijf daarna het woord in het meervoud.

- 1 ca lo rie calorieën 3 ca te go rie categorieën
- 2 bac te rie bacteriën 4 po rie poriën

- ★ 3 Vul de ontbrekende letters in. Schrijf daarna het woord op.

- 1 Kijk: een mozaie_____k van tweeëntwintig stukjes.
mozaiek, tweeëntwintig
- 2 Je herkent de fantasieë_____n van de kunstenaar.
fantasieën
- 3 Koeie_____n die kanoë_____n, papegaai_____n die skië_____n.
Koeien, kanoën, papegaaien, skiën
- 4 Hij heeft zich duidelijk laten beï_____nvloeden door volken uit Australië_____.
beïnvloeden, Australië

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je woorden met een trema schrijft.

meervoud:

andere woorden

knieën

ruïne

Weet je nog?

meervoud:

Je schrijft een trema op de laatste e. Ligt de klemtoon niet op de laatste klankgroep? (olie)
Dan komt achter het enkelvoud n. (olie)
Ligt de klemtoon wel op de laatste klankgroep? (knie)
Dan komt achter het enkelvoud ën. (knie)

overige woorden:

Kijk of de klinkers verkeerd gelezen kunnen worden.

Ja → Schrijf een trema op de klinker waarmee de nieuwe klankgroep begint. (ruïne)

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je het voltooid deelwoord van andere klankwerkwoorden schrijft.

Weet je nog?

Het voltooid deelwoord van andere-klankwerkwoorden eindigt meestal op **en**. Soms eindigt het op **t**.

	andere klank		
hele werkwoord	schrijven	kiezen	zoeken
verleden tijd enkelvoud	schreef	koos	zocht
voltooid deelwoord	geschreven	gekozen	gezocht

★ 1 Vul het schema in.

werkwoord	verleden tijd enkelvoud	voltooid deelwoord
blijven	<i>bleef</i>	<i>gebleven</i>
lezen	<i>las</i>	<i>gelezen</i>
staan	<i>stond</i>	<i>gestaan</i>

★ 2 Schrijf het voltooid deelwoord op.

- kopen Ik heb een schilderij *gekocht*.
- prijzen De schilder wordt luidkeels *geprezen*.
- zien Mijn ouders hebben het nog niet *gezien*.
- mogen Maar anders had het vast niet *gemogen*.

★ 3 Zet de zinnen in de voltooide tijd.

- Wij bezoeken de dierenarts.
- Hij verwijst ons naar de dierenwinkel.
- Het medicijn geneest ons konijn.
- Gelukkig verliezen we ons huisdier niet!

- Wij hebben de dierenarts bezocht*
- Hij heeft ons naar de dierenwinkel verwezen.*
- Het medicijn heeft ons konijn genezen.*
- Gelukkig hebben we ons huisdier niet verloren!*

Ik kan voltooide deelwoorden van andere-klankwerkwoorden als schrijven, kiezen en zoeken goed schrijven.

- ja
 een beetje
 nee

les 15a

- 1 Vul het woord in.

Kies uit:

houten papieren stenen stalen

- 1 Een s_____ wand is sterker dan steen.

stalen

- 2 Een s_____ wand is sterker dan hout.

stenen

- 3 Een h_____ wand is sterker dan papier.

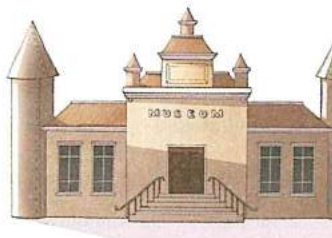
houten

- 4 Een p_____ wand is sterker dan een wand van lucht.

papieren

- 2 Vul het woord in.

- 1 **beton** Het museum heeft **betonnen** muren.
 2 **statig** Maar kijkt u eens goed naar dit **statige** gebouw.
 3 **metaal** Het pand heeft een **metalen** toren.
 4 **brons** Let u vooral ook op de **bronzen** deur.
 5 **ijzer** Een echte bijzonderheid is de **ijzeren** trap.
 6 **riet** Tot slot van deze rondleiding wijs ik u nog op het **rieten** dak.

- 3 Zet deze bijvoeglijke naamwoorden voor verschillende kledingstukken. Beschrijf zo de kleren van een model. Beschrijf minstens drie kledingstukken.

geitenwol jute vuurrood kunstzijde ribfluweel zeemleer

Ons model draagt een geitenwollen shirtje.
 juten, vuurrode, kunstzijden, ribfluwelen, zeemleren

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je stoffelijk bijvoeglijke naamwoorden schrijft.

gouden

Weet je nog?

Een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord zegt waarvan een zelfstandig naamwoord is gemaakt.

- Een gewoon bijvoeglijk naamwoord eindigt op e.
- Een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord eindigt op en.

Een mooie ring van goud is een met gouden ring.

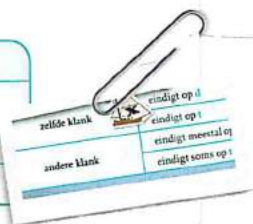
Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je het voltooid deelwoord van zelfde- en andere-klankwerkwoorden schrijft.

Weet je nog?

De spellinghulp *Voltooid deelwoord* helpt je om de juiste schrijfwijze te vinden.

hele werkwoord	zelfde klank		andere klank	
	kleuren	fietsen	roepen	zoeken
verleden tijd enkelvoud	kleurde	fietste	riep	zocht
voltooid deelwoord	gekleurd	gefietst	geroepen	gezocht

1 Vul het schema in.

werkwoord	verleden tijd enkelvoud	voltooid deelwoord
leiden	leidde _____	geleid _____
niezen	niesde _____	geniesd _____
gaan	ging _____	gegaan _____

2 Schrijf het voltooid deelwoord op.

- 1 slaan Vliegenmepper waar Napoleon nog mee heeft *geslagen* _____ .
- 2 graven Schep waar heel veel kuilen mee zijn *gegraven* _____ .
- 3 schieten Pistool waar Willem van Oranje nog mee heeft *geschoten* _____ .
- 4 baden Kinderbadje waar Albert Einstein nog in heeft *gebaad* _____ .

3 Zet de zinnen in de voltooid tijd.

- 1 Mijn zus bezit een prachtige verzameling kleren.
Mijn zus heeft een prachtige verzameling kleren bezeten.
- 2 Ze verkleedt zich elke dag wel zeven keer.
Ze heeft zich elke dag wel zeven keer verkleed.
- 3 Maar nu verkoopt ze alles aan een ander.
Maar nu heeft ze alles aan een ander verkocht.

Ik kan voltooid deelwoorden goed schrijven.

- ja
 een beetje
 nee

les 1

Eerst proberen

- 1 weekend _____
- 2 knieën _____
- 3 halfpipe _____
- 4 drieën _____
- 5 tweeën _____
- 6 computer _____
- 7 game _____
- 8 bacteriën _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 2

 1 Schrijf het woord op.

Kies uit: cake team camping mail lunch flat goal club

Hier. Neem een lekker plakje **1 c** _____.

Nee dank je. Ik heb net mijn **2 l** _____ op, dus ik heb geen trek.

Heb je lekker gevoetbald met je **3 t** _____?

Ja. Alleen jammer dat we geen **4 g** _____ hebben gemaakt.

Ik zat vorige week op de **5 c** _____.

Oh. Dus daarom heb je mijn **6 m** _____ niet beantwoord!

Ik word lid van die geweldige **7 c** _____.

Ik ga mee. Ho toch in die **8 f** _____.

- 1 cake _____
- 2 lunch _____
- 3 team _____
- 4 goal _____
- 5 camping _____
- 6 mail _____
- 7 club _____
- 8 flat _____

Dit ga je leren

Je leert hoe je leenwo
uit het Engels schrijft.

team

Dit moet je weten

Je schrijft deze worde
de Engelse manier.

2 Wat staat er onder de vlek? Schrijf het woord op.

Kies uit: ket how me ite cue puter ga ui

1 Speel je favoriete ga... op onze nieuwste supersnelle spelcom...!

game
spelcomputer

2 Bestel op onze webs... de tic...s voor het vioolconcert en win een weekendje weg in een bun...low!

website
tickets
bungalow

3 Radio13: Elke dag een boeiende talks... en een leerzame q...z met kans op een barbe...!

talkshow
quiz
barbecue

3 In de woordslang staan Engelse woorden. Ze hebben te maken met sport, computers of iets anders. Schrijf de woorden op in de goede rij.

design coach update barbecue smashen downloaden chatten paintball rugby

- 1 sport: coach, smashen, paintball, rugby
- 2 computers: update, downloaden, chatten
- 3 anders: design, barbecue

? Welke Engelse woorden gebruik jij weleens? Schrijf ze op.

les 3

Dit ga je leren
Je leert hoe je de gebiedende wijs schrijft.

Dit moet je weten
Een zin in de gebiedende wijs begint met een werkwoord en heeft geen onderwerp.

In de gebiedende wijs is de persoonsvorm gelijk aan de stam

werkwoord	kleuren	dromen	strikken
stam (ik-vorm, t.t.)	ik kleur	ik droom	ik strik
gebiedende wijs	kleur	droom	strik

Eerst proberen

- 1 *vergeet* _____
- 2 *verlaat* _____
- 3 *bevindt* _____
- 4 *sluit af* _____
- 5 *verdwijn* _____
- 6 *wordt* _____
- 7 *geluid* _____
- 8 *gered* _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 4

 1 Schrijf de persoonsvorm op.

werkwoord	ik-vorm tegenwoordige tijd	gebiedende wijs
1 haasten	Ik <i>haast</i> me niet.	<i>Haast</i> je nou toch eens!
2 kijken	Ik <i>kijk</i> heel boos.	<i>Kijk</i> niet zo boos!
3 zwijgen	Ik <i>zwijg</i> .	<i>Zwijg</i> niet zo lang!
4 eisen	Ik <i>eis</i> een ijsje!	<i>Eis</i> niet zoveel!
5 snuiten	Ik <i>snuit</i> mijn neus.	<i>Snuit</i> met een zakdoek!
6 noemen	Ik <i>noem</i> je een dropje.	<i>Noem</i> me geen dropje!
7 liegen	Ik <i>lieg</i> over de ruzie.	<i>Lieg</i> niet!
8 drinken	Ik <i>drink</i> melk.	<i>Drink</i> eens een beetje!

Er zit een addertje onder het gras.
Spreekwoord. Het betekent: pas op,
er klopt iets niet! Wees voorbereid
op een onaangename verrassing.

2 Schrijf de persoonsvorm op.

Zeer speciale aanbieding!

1 (Kopen) vandaag bij ons een splinternieuwe auto en
2 (betalen) pas over een jaar! 3 (Vragen) niet hoe het kan,
maar 4 (profiteren) ervan! 5 (Proberen) de auto een jaar lang
gratis en 6 (vertellen) iedereen hoe dat voelt! U 7 (hoeven)
niet bang te zijn, er 8 (zitten) geen addertjes
onder het gras. 9 (Wachten) niet langer!
10 (Vertrouwen) op onze goede naam.
Dus: 11 (slaan) vandaag uw slag!

- 1 Koop
- 2 betaal
- 3 Vraag
- 4 profiteer
- 5 Probeer
- 6 vertel

- 7 hoeft
- 8 zitten
- 9 Wacht
- 10 Vertrouw
- 11 sla

3 Vul de gebiedende wijs in. Bedenk zelf een werkwoord dat goed past in de zin.

- 1 Doe, Kijk niet zo moeilijk!
- 2 Geef, Vertel dat maar aan de juf!
- 3 Begin, Denk, Zit er niet aan!
- 4 Probeer, Doe, Proef het zelf maar eens!
- 5 Verwacht, Eet, Neem, Pak er niet te veel van!
- 6 Zet, Eet, Zoek, Pak hem op!

Je hebt geleerd hoe je de gebiedende wijs schrijft.
Kruis aan wat bij jou past.

- Ik hoef er niet bij na te denken, ik doe het vanzelf goed.
- Ik weet wel hoe je het zegt, maar niet altijd hoe je het schrijft.
- Ik snap de gebiedende wijs niet zo goed.

les 5

Eerst proberen

- 1 chauffeur
- 2 machinist
- 3 piloten
- 4 advocaten
- 5 lerareessen
- 6 journalist
- 7 ingenieur
- 8 koninginnen

Ik heb _____ fout.

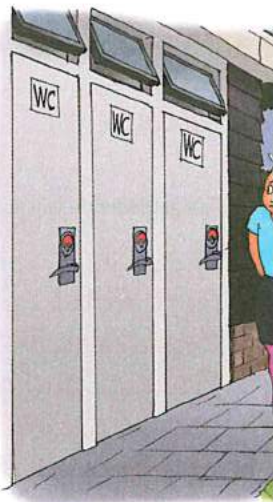
- Ik begin bij ★
- Ik begin bij ★★

les 6

★ 1 Schrijf het woord op.

Kies uit: toilet militair douche portemonnee
route milieu enthousiast machine

- 1 Na gym ga ik altijd onder de d_____.
douche
- 2 Autorijden is niet zo goed voor het m_____.
milieu
- 3 Een m_____ draagt een uniform.
militair
- 4 Zij praat vaak heel e_____.
enthousiast
- 5 Ik moet naar het t_____, maar het is bezet.
toilet
- 6 Ik heb acht euro in mijn p_____.
portemonnee
- 7 Spaghetti en macaroni maak je met een speciale m_____.
machine
- 8 Ik fiets altijd dezelfde r_____ naar school.
route

Dit ga je leren
Je leert hoe je leenwoord uit het Frans schrijft.

chauffeur

Dit moet je weten
Je schrijft deze woorden de Franse manier.

charmant

Iemand die charmant is, ziet er knap uit of is erg aardig tegen iedereen.

- 2** Schrijf het woord op. De ontbrekende delen vind je in de illustratie.

Chris is een **1** char[...], vlotte jongen. Hij werkt bij het bedrijf Go4it. Dat is een **2** bur[...], waar ze **3** rec[...],s maken. Daar bedenken ze bijvoorbeeld dierenplaatjes die je **4** ca[...], krijgt als je € 10,- uitgeeft in een winkel. Die dierenplaatjes worden dan ineens heel **5** popu[...]. Kinderen slaan **6** enth[...], aan het verzamelen. En ouders geven veel geld uit. Chris verdient heel veel geld. Misschien wordt hij wel **7** milj[...].

1 <i>charmante</i>	5 <i>populair</i>
2 <i>bureau</i>	6 <i>enthousiast</i>
3 <i>reclames</i>	7 <i>miljonair</i>
4 <i>cadeau</i>	

- 3** Schrijf het woord op. Maak daarna een zin met het woord.

- 1 Rijmt op populair**
opwindend en nieuw =
revol[...]

revolutionair

Met deze revolutionaire camera kun je ook geuren vastleggen!

- 2** bezig = autori[...]
autoritair

- 3 Rijmt op saté**
gast die blijft slapen = lo[...]
logé

- 4 Rijmt op Pietje (en op circuitje)**
koekje = bisc[...]
biscuitje

- 5 Rijmt op Ruud**
valschermb = para[...]
parachute

Welke Franse woorden gebruik jij weleens? Schrijf ze op.

les 7

Dit ga je leren
Je leert hoe je de
gebiedende wijs schrijft.

Dit moet je weten
In de gebiedende wijs is de
persoonsvorm gelijk aan de s
Bij werkwoorden met stam o
hoor je **t**, maar je schri

werkwoord	raden	proeven	rijden
stam (ik-vorm, t.t.)	ik raad	ik proef	ik rijd
gebiedende wijs	raad	proef	rijd

Eerst proberen

- 1 **verblijft** _____
- 2 **verbrand** _____
- 3 **vermijd** _____
- 4 **vind** _____
- 5 **kleedt** _____
- 6 **besteed** _____
- 7 **wrijf** _____
- 8 **geslaagd** _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
- Ik begin bij

les 8

 1 Schrijf de persoonsvorm op.

werkwoord

blijven
kiezen
worden
schuiven
aanwijzen
melden
verven
bieden

ik-vorm tegenwoordige tijd

Ik **blijf** bij je.

Ik **kies** die met slagroom.

Ik **word** moeilijk wakker.

Ik **schuif** opzij.

Ik **wijs** Tom **aan**.

Ik **meld** me.

Ik **verf** de muur rood.

Ik **bied** mijn jas aan.

gebiedende wijs

Blijf alsjeblieft bij me.

Kies zelf een gebakje!

Word nou eens wakker!

Schuif een beetje opzij.

Wijs Tom **aan**!

Meld je bij de directeur.

Verf de muur maar rood.

Bied je jas aan!

2 Schrijf de persoonsvorm in de gebiedende wijs op.

1	proeven	<u>Proef</u>	_____	onze vernieuwde extra pittige tortillachips!
2	kleden	<u>Kleed</u>	_____	je up-to-date met de nieuwe collectie van Starship!
3	beleven	<u>Beleef</u>	_____	het mee in onze spectaculaire speeltuin!
4	verbazen	<u>Verbaas</u>	_____	iedereen om je heen met onze telefoon!
5	inschrijven	<u>Schrijf</u>	_____	je in voor onze supersnelle talencursus!
6	verbranden	<u>Verbrand</u>	_____	nooit meer met zonnebrandcrème van Sunblok!
7	geloven	<u>Geloof</u>	_____	ons! Wij zijn het best en het goedkoopst!
8	geven	<u>Geef</u>	_____	je haar meer volume met shampoo van XXL!

3 Maak een zin met de gebiedende wijs van het werkwoord.

1	bewijzen	<u>Bewijs maar eens dat je zo lenig bent!</u>	_____
2	braden	<u>Braad</u>	_____
3	schrijven	<u>Schrijf</u>	_____
4	snijden	<u>Snij(d)</u>	_____
5	raden	<u>Raad</u>	_____
6	vermijden	<u>Beleef</u>	_____

- Je hebt geleerd hoe je de gebiedende wijs schrijft.
Kruis aan wat bij jou past.
- Ik vind de gebiedende wijs makkelijk.
 - Ik vind het moeilijk als je een t hoort en toch een d moet schrijven (raad, meld).
 - Ik vind het lastig dat je soms de d mag weglaten (snij, rij, hou).

les 9

Eerst proberen

- 1 planning _____
- 2 extreem _____
- 3 toilet _____
- 4 bungalow _____
- 5 excuus _____
- 6 enthousiast _____
- 7 taxi _____
- 8 maximaal _____

Ik heb _____ fout.

Ik begin bij *

Ik begin bij **

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met x schrijft

taxi

Dit moet je weten

Bijna alle woorden met x zijn leenwoorden uit het Latijn.

Je hoort -ks-, je schrijft x.

les 10

1 Maak de puzzel. In ieder woord zit een x.

Kies uit: mixer expres taxi luxe claxon maximum extra

- 1 Dat deed je e_____! (met opzet)
- 2 Een l_____ leventje. (rijk en verzorgd)
- 3 Houd je aan de m_____ snelheid. (bovengrens)
- 4 Je krijgt een punt e_____. (meer dan gewoonlijk)
- 5 Beslag maak je met een m_____. (elektrische menger)
- 6 De auto heeft een harde c_____. (toeter)
- 7 Ik neem een t_____. (auto die je tegen betaling ergens heen brengt)

↓

1	e	x	p	l	e	s				
		2	l	u	x	e				
			3	m	a	x	i	m	u	m
			4	e	x	t	r	a		
				5	m	i	x	e	r	
				6	c	l	a	x	o	n
					7	t	a	x	i	

Wat lees je bij de pijl? (Het is een edelmetaal.) platina

textiel

Een verzamelnaam voor alle stoffen waarvan (onder andere) kleding wordt gemaakt.

2 Schrijf het woord op dat hetzelfde betekent.

1	precies	Weet jij ex act hoe laat het is?	<u>exact</u>
2	(kleding)stof	Op de markt verkopen ze te text iel.	<u>textiel</u>
3	ontploffing	Er klonk een harde exp losie.	<u>explosie</u>
4	op zijn meest	Er kunnen m ax imaal vijf mensen mee.	<u>maximaal</u>
5	zo meteen	Wij gaan str ax naar het museum.	<u>straks</u>
6	eindtoets	Lotte is geslaagd voor haar e xa men.	<u>examen</u>
7	uitzonderlijk	Het heeft ext reem hard geregend.	<u>extreem</u>
8	buigzaam	Bamboe is een fle xi bel materiaal.	<u>flexibel</u>

3 x, ks of ct? Schrijf het woord op.

Binnenkort in de winkel! Een **1** l**u** **2** b**o** met een **3** re**e** van zeven boeken over het leven van **4** Be**at**rix. Deze prachtige **5** produ**ct**ie is de absolute **6** clima**x** van het Oranjejaar. Een **7** mi**x** van oud en nieuw. Bijna nog mooier dan de serie over Willem-**8** Ale**x**ander en **9** Má**x**ima. De **10** bo**ks** is samengesteld onder **11** reda**ct**ie van de beroemde Oranjekenner Willem Watje. Als u nu twee **12** e**x**emplaren bestelt, krijgt u er één voor **13** ni**ks**!

- luxe
- box
- reeks
- Beatrix
- productie
- climax
- mix
- Alexander
- Máxima
- box
- redactie
- exemplaren
- niks

Je hebt geleerd hoe je woorden met x schrijft. Hoe ging het?

- Het ging extreem goed.
- Ik moet nog extra oefenen.
- Ik vind het heel complex!

les 11

Dit ga je leren

Je leert hoe je de gebiedende wijs van onregelmatige werkwoorden schrijft.

Dit moet je weten

Bij onregelmatige werkwoorden is de stam soms anders dan je verwacht. Enkele werkwoorden hebben geen gebiedende

werkwoord	zijn	houden	kunnen
stam (ik-vorm, t.t.)	ik ben	ik houd	ik kan
gebiedende wijs	ben / wees	houd / hou	-

Eerst proberen

- 1 *strijd* _____
 2 *denk* _____
 3 *gehad* _____
 4 *behaald* _____
 5 *verraad* _____
 6 *bereid voor* _____
 7 *gestart* _____
 8 *onthoud* _____

Ik heb _____ fout.

- Ik begin bij
 Ik begin bij

les 12

- 1 Schrijf de persoonsvorm op.

werkwoord

gebiedende wijs

hebben

Heb _____ me lief!

doen

Doe _____ normaal!

staan

Sta _____ stil!

gaan

Ga _____ zitten!

denken

Denk _____ nou eens na!

kopen

Koop _____ ons product!

zeggen

Zeg _____ dat je er spijt van hebt!

brenge

Breng _____ dat onmiddellijk hier!

ik-vorm tegenwoordige tijd

Ik *heb* _____ jou ook li

Ik *doe* _____ ook norma

Ik *sta* _____ al stil!

Ik *ga* _____ al zitten!

Ik *denk* _____ ook na!

Ik *koop* _____ het altijd!

Ik *zeg* _____ het voor de derde keer!

Ik *breng* _____ het strak

2 Schrijf de persoonsvorm op.

<http://www.tipsvoordetoekomstigemarsreiziger.nl/>

- 1 bedenken Bedenk goed dat de heenreis zes maanden duurt.
- 2 ben Ben/Wees je ervan bewust dat dat heel erg lang is.
- 3 houden Hou(d) rekening met de extreem lage temperaturen op Mars.
- 4 bezoeken Bezoek uw huisarts en tandarts voor een laatste controle.
- 5 afzien van Zie af van al uw andere plannen en voornemens.
- 6 voldoen Voldoe alle nog niet betaalde rekeningen.
- 7 verkopen Verkoop alles wat u het komende jaar niet nodig zult hebben.
- 8 verzoeken Verzoek uw familie tijdens de reis geen contact op te nemen.

3 Maak een korte zin met de gebiedende wijs van het werkwoord.

- 1 vergeten Vergeet je gymtas niet mee te nemen!
- 2 onthouden Onthou(d) ...
- 3 zijn Wees/Ben ...
- 4 aantrekken Trek ... aan
- 5 begrijpen Begrijp ...
- 6 komen Kom ...

Je hebt geleerd hoe je de gebiedende wijs schrijft.
Kruis aan wat bij jou past.

- Bij mij gaat de gebiedende wijs vanzelf goed.
- Ik moet er nog steeds bij nadenken.

les 13a

★ 1 Schrijf het woord op.

Kies uit: **flat** **lunch** **camping** **mail**

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je leenwoor uit het Engels schrijft.

team

Weet je nog?

Je schrijft deze woorden op de Engelse manier.

camping _____ lunch _____ mail _____ flat _____

★ 2 Schrijf het woord op.

- 1 Dit is het plan. Zo gaan we het doen. Spreek uit: *planning*
- 2 Spel met vragen en antwoorden. Spreek uit: *quiz*
- 3 Hemd met mouwen. Spreek uit: *shirt*
- 4 Zaterdag en zondag. Spreek uit: *weekend*

planning _____
quiz _____
shirt _____
weekend _____

★ 3 Schrijf het woord goed op. Maak er dan een zin mee.

1 Spreek uit: hokkie. *hockey* _____

2 Spreek uit: level. *level* _____

3 Spreek uit: menezdzer. *manager* _____

4 Spreek uit: rees *race* _____

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je de gebiedende wijs schrijft.

Weet je nog?

Een zin in de gebiedende wijs begint met een werkwoord en heeft geen onderwerp.

In de gebiedende wijs is de persoonsvorm gelijk aan de stam.

werkwoord	kleuren	dromen	strikken
stam (ik-vorm, t.t.)	ik kleur	ik droom	ik strik
gebiedende wijs	kleur	droom	strik

★ 1 Schrijf de persoonsvorm op.

werkwoord	ik-vorm tegenwoordige tijd	gebiedende wijs
1 duwen	Ik <u>duw</u> je weg.	<u>Duw</u> niet zo!
2 kletsen	Ik <u>klets</u> maar wat.	<u>Klets</u> toch niet zo'n onzin!
3 ruiken	Ik <u>ruik</u> iets lekkers.	<u>Ruik</u> deze roos eens.
4 zingen	Ik <u>zing</u> een liedje.	<u>Zing</u> ook een liedje!

★ 2 Vul de gebiedende wijs in. Bedenk zelf een werkwoord dat goed past in de zin. Soms zijn er meer mogelijkheden!

- Vertel eens een verhaaltje.
- Droog je tranen en huil niet meer.
- Betaal je rekeningen altijd op tijd!
- Vergeet onze afspraak niet!

★ 3 Maak een korte zin met de gebiedende wijs.

- beginnen Begin met het lezen van het voorwoord.
- inpakken Pak ... in.
- uitrusten Rust ... uit.
- schrikken Schrik ...

Ik kan de gebiedende wijs goed schrijven.

- ja
 een beetje
 nee

les 14a

★ 1 Schrijf het woord op.

Kies uit: milieu journaal douche machine

- 1 Je zegt: doesj. douche
- 2 Je zegt: zjoernaal. journaal
- 3 Je zegt: miljeu. milieu
- 4 Je zegt: masjiene. machine

★★ 2 Schrijf het woord op.

De trein rijdt het 1 sta. binnen. Ik stap in. Al na een kwartier moet ik nodig naar het 2 toi. Ik zit nog maar net, als er op de deur wordt geklopt. Het is de 3 cond. Hij wil mijn vervoersbewijs controleren. Maar om nú de deur open te doen, is niet 4 charm.

- 1 station
- 2 toilet
- 3 conducateur
- 4 charmant

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je leenwooc uit het Frans schrijft.

chauffeur

Weet je nog?

Je schrijft deze woorden op de Franse manier.

★★ 3 Vul de puzzel in. In de laatste kolom komt steeds dezelfde letter.

- 1 Alleen voor jezelf.
- 2 Vlees aan een stokje.
- 3 Daar kunnen mensen iets drinken.
- 4 Een gast die blij slapen.

r	r	i	r	é
	s	a	t	é
	c	a	f	é
	l	o	g	é

Dit heb je geleerd
Je hebt geleerd hoe je de gebiedende wijs schrijft.

Weet je nog?
In de gebiedende wijs is de persoonsvorm gelijk aan de stam.
Bij werkwoorden met stam op d hoor je -t, maar je schrijft d.

werkwoord	raden	proeven	rijden
stam (ik-vorm, t.t.)	ik raad	ik proef	ik rijd
gebiedende wijs	raad	proef	rijd

★ 1 Schrijf de persoonsvorm op.

werkwoord	ik-vorm tegenwoordige tijd	gebiedende wijs
1 durven	Ik <u>durf</u> risico's te nemen.	<u>Durf</u> risico's te nemen!
2 worden	Ik <u>word</u> autocoureur.	<u>Word</u> autocoureur.
3 prijzen	Ik <u>prijs</u> mezelf gelukkig.	<u>Prijs</u> jezelf gelukkig.
4 vliegen	Ik <u>vlieg</u> over de snelweg.	<u>Vlieg</u> over de snelweg.

★ 2 Schrijf de persoonsvorm op in de gebiedende wijs.

Kies uit de werkwoorden: vermijden lezen beloven besteden

- Belooft nooit iets wat je niet kunt waarmaken.
- Besteed niet meer geld dan je hebt.
- Vermijd donkere straatjes en stille steegjes.
- Lees de gebruiksaanwijzing voordat je begint.

★ 3 Maak een zin met de gebiedende wijs van het werkwoord.

- bewijzen Bewijs
- begraven Begraaf
- aankleden Kleed ... aan
- proeven Proef

 Ik kan de gebiedende wijs goed schrijven.

ja

een beetje

nee

les 15a

1 Welk woord past er goed bij?

Kies uit: **mixer** **claxon** **maximum** **luxe**

- 1 tóóót-tóóót! claxon
- 2 beslagmaker mixer
- 3 villa met zwembad luxe
- 4 minimum maximum

Dit heb je geleerd
Je hebt geleerd hoe je
woorden met x schrijft.

taxi

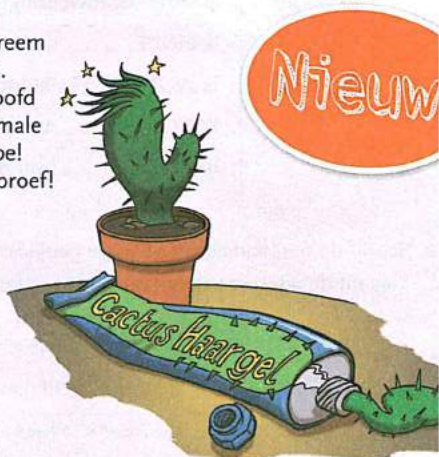

Weet je nog?
Bijna alle woorden met x
leenwoorden uit het Latijn
Je hoort **ks**, je schrijft

2 Schrijf het woord op. Het is een woord met x.

Onze nieuwe haargel Cactus is 1 **treem**
stevig. Het zet je haar alle kanten op.
Het lijkt of er een 2 **plosie** op je hoofd
heeft plaatsgevonden. Voor 3 **maximale**
stevigheid: Cactus, in de handige tube!
Ontvang een gratis 4 **emplaar** op proef!

- 1 extreem
- 2 explosie
- 3 maximale
- 4 exemplaar

3 x of ks? Schrijf het woord op.

- 1 Op de foto met Má**ima** of met Willem-Ale**ander**?
Máxima Alexander
- 2 Gaat de baby str**aks** in de bo**ks**?
straks box
- 3 De hele dag lekker ni**ksen** en of uren oefenen op je sa**xofoon**?
niksen saxofoon
- 4 Wandelen in Lu**xemburg** of rela**xen** aan zee?
Luxemburg relaxen

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je de gebiedende wijs van onregelmatige werkwoorden schrijft.

Weet je nog?

Bij onregelmatige werkwoorden is de stam soms anders dan je verwacht. Enkele werkwoorden hebben geen gebiedende wijs.

werkwoord	zijn	houden	kunnen
stam (ik-vorm, t.t.)	ik ben	ik houd	ik kan
gebiedende wijs	ben / wees	houd / hou	-

★ 1 Schrijf de persoonsvorm op.

werkwoord	ik-vorm tegenwoordige tijd	gebiedende wijs
1 doen	Ik <u>doe</u> geen jas aan.	<u>Doe</u> je jas aan!
2 zeggen	Ik <u>zeg</u> soepkip tegen hem.	<u>Zeg</u> niet van die rare dingen.
3 zien	Ik <u>zie</u> geen oplossing.	<u>Zie</u> maar hoe je het oplost!
4 hebben	Ik <u>heb</u> het er met mijn moeder over.	<u>Heb</u> het er maar eens over.

✚ 2 Schrijf de persoonsvorm in de gebiedende wijs op.

Kies uit de werkwoorden: kijken bezoeken beslissen zijn komen genieten

Bezoek onze showroom!
Kom wel op tijd, want het is altijd druk!
Wees niet bang, u bent tot niets verplicht.
Kijk rustig rond en geniet van wat u ziet.
Beslis later pas of u iets koopt.

✚ 3 Schrijf een slaapliedje of slaappgedichtje in de gebiedende wijs. Het hoeft niet te rijmen.

Gebruik deze werkwoorden: (je ogen) dichtdoen slapen dromen uitrusten opstaan

Doe je ogen nu maar dicht,
slaap, droom, rust uit, sta op

Ik kan de gebiedende wijs van onregelmatige werkwoorden goed schrijven.

- ja
 een beetje
 nee

1 Vul de puzzel in.

Kies uit: echtgenoot giechelen nachtegaal
pechvogel slachtoffer wellicht

- 1 Iemand die nooit geluk heeft.
- 2 Iemand die iets naars overkomen is.
- 3 Misschien.
- 4 Op hoge toon lachen.
- 5 Zangvogel.
- 6 Iemand die getrouwd is.

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met cht en ch schrijft.

nacht

lach

nachtegaal

giechelen

Dit moet je weten

nachtegaal

giechelen

Je hoort **gt**.

Je hoort **g**.

Je schrijft cht.

Je schrijft ch.

Er zijn maar een paar woorden met ch.

Je leert deze woorden uit je hoofd.

↓

1				p	e	c	h	v	o	g	e	l		
2				s	l	a	c	h	t	o	f	f	e	r
3	w	e	l	l	i	c	h	t						
4		g	i	e	c	h	e	l	e	n				
5		n	a	c	h	t	e	g	a	a	l			
6		e	c	h	t	g	e	n	o	o	t			

Wat lees je onder de pijl? plicht

2 ch, g, cht of gt? Schrijf het woord op.

1 Marente pakt haar ru████zak.	<u>rugzak</u>	
2 De hele klas gaat op da████ocht naar Utre████.	<u>dagtocht</u>	<u>Utrecht</u>
3 De begeleiders geven inli████ingen.	<u>inlichtingen</u>	
4 Een twinti████al kinderen gaat op vossenja████.	<u>twintigtal</u>	<u>vossenjacht</u>
5 De groep van Roos gaat vol verwa████ing op zoek.	<u>verwachting</u>	
6 Ze letten goed op de gezi████ten van de mensen.	<u>gezichten</u>	
7 Aan de Utre████se gra████en staan veel bomen.	<u>Utrechtse</u>	<u>grachten</u>
8 Daara████er vonden ze de laatste vos.	<u>Daarachter</u>	
9 Het was een vru████bare speurto████.	<u>vruchtbare</u>	<u>speurtocht</u>